

Vedlegg til planprogram

Statlig reguleringsplan med konsekvensutredning for Politiets nasjonale beredskapssenter på Taraldrud, Ski kommune

Vedlegg 1: Sammendrag av høringsuttalelser med kommentarer

Politiets nasjonale beredskapssenter – Sammenstilling av høringsuttalelser i tilknytning til forslag til planprogram med Justis- og beredskapsdepartementets kommentarer

Forslag til planprogram for Politiets nasjonale beredskapssenter ble sendt på høring og lagt ut til offentlig ettersyn i perioden 24.10. – 06.12.2016. Det ble samtidig varslet om planoppstart.

Det har kommet i alt 34 høringsuttalelser fra kommuner, fylkeskommuner, statlige myndigheter, interesseorganisasjoner og enkeltpersoner.

Høringsuttalelsene i sin helhet finnes i Vedlegg 2.

Planprogram for Politiets nasjonale beredskapssenter på Taraldrud

Revisjonsnummer: 2.0

Dato: 08.02.2017

Forslagsstiller: Justis- og beredskapsdepartementet

Utarbeidet av: Asplan Viak AS

Høringsuttalelser etter offentlig ettersyn av planprogrammet

Forslag til planprogram for Politiets nasjonale beredskapssenter ble sendt på høring og lagt ut til offentlig ettersyn i perioden 24.10.2016 til 06.12.2016.

Åpne informasjonsmøter

I høringsperioden ble det gjennomført 2 åpne informasjonsmøter:

- Den 30.10. 16 på Thon hotell i Ski sentrum med ca 35 fremmøtte og
- Den 2.11.16 på Mastemyr Quality hotel i Oppegård med ca 50 fremmøtte.

Delvis på bakgrunn av kritikk som ble fremført i de åpne møtene, gjennomførte Justis- og beredskapsdepartementet i desember orienteringsmøter ved skoler og barnehager i nærområdet. Planene for beredskapssenteret ble også presentert i Barn og unges kommunestyre i Oppegård og i Ungdomsrådet.

Høringsuttalelser

Det har i høringsperioden kommet inn 34 høringsuttalelser:

1. Ski kommune, 02.12.2016
2. Oppegård kommune, formannskapet 07.12.2016
3. Oslo kommune, Bymiljøetaten, 10.11.2016 og 20.12.2016
4. Oslo kommune, Bydel Søndre Nordstrand, 06.12.2016
5. Rygge kommune, 06.12.2016
6. Akershus fylkeskommune, 06.12.2016
7. Østfold fylkeskommune, 06.12.2016
8. Fylkesmannen i Oslo og Akershus, 05.12.2016
9. Statens vegvesen, 02.12.2016
10. Norges vassdrags- og energidirektorat, 18.11.2016
11. Mattilsynet, 02.11.2016
12. Forsvarsbygg, 10.11.2016
13. Follo landbrukskontor, 06.12.2016
14. Ski historielag, 01.12.2016
15. Oppegård historielag, 05.12.2016
16. Bærekraftig Follo, 02.12.2016
17. Den Norske Turistforening Oslo og Omegn, 01.11.2016
18. Forum for natur og friluftsliv – Oppegård, udatert
19. Norsk ornitologisk forening, 12.12.2016
20. Naturvernforbundet i Oppegård, 05.12.2016
21. Norsk organisasjon for terrengsykling, 05.12.2016
22. Fortidsminneforeningen Oslo og Akershus avdeling, 13.12.2016
23. Tårnåsen og Hellerasten skole, 05.12.2016
24. Bjørndal boligsammenslutning, 06.12.2016
25. Fløisbonn selveierlag, 06.12.2016
26. Ødegården borettslag, 06.12.2016
27. Åsland Næringspark Eiendom AS, 01.12.2016
28. Berit og Svein Inge Wicklund Vangsøy, 19.11.2016
29. Naboer i området Hellerasten, Sofiemyr og Tårnåsen, 06.12.2016

30. Frank Orod, 04.11.2016
31. Hildegard Aksdal, udatert
32. Tamara Valdueza Eiret, 07.11.2016
33. Erik Logstein, 25.10.2016
34. Odd Seim, 26.10.2016

Kopi av alle høringsuttalelsene finnes i vedlegg 2.

Oppsummering høringsuttalelse	Forslagsstillers kommentar
1 – Ski kommune, 02.12.2016	
<p>Ski kommune ønsker først å knytte overordnede kommentarer til folkehelse. Et viktig folkehelseaspekt ved den planlagte utbygging er at deler av treningsfeltet på østsiden av E6 vil være åpent for allmennheten. Dette vil kunne bli en berikelse for deler av befolkningen. Støyforholdene ved landingsplass for helikopter, hundegårder og skytebaner og øvingsfelt antas å bli klarlagt med tydelig angivelse av gule og røde støysoner med tanke på nåværende bebyggelse og fremtidige muligheter for utnyttelse av nærområdene. Kommunen forutsetter at standardiserte ut og innflygingsruter blir planlagt etter luftfartsloven, etter forurensingsforskriften og egen forskrift om støyrelaterte driftsbegrensninger ved norske flyplasser og retningslinjer fra Klima og miljødepartementet T-1442/ 2012 med veileder.</p> <p>Folkehelselov og forskrift om miljørettet helsevern forutsettes lagt som premisse for helsekonsekvensutredninger og øvrige konsekvensutredninger. Eventuelle behov for avbøtende tiltak mot flystøy, hundestøy og støy fra skytebaner og øvelsesfelt må utredes slik at nærboende ikke blir utsatt for helseskade.</p> <p>Skytebaner og øvelsesfelt må vurderes i forhold til forurensningsfare fra sprengstoffkjemikalier og metaller i prosjektiler mm. med tanke på drikkevannstrykighet i forbindelse med Gjersjøvassdraget.</p> <p>Sprengstoffmengden i området antas regulert i mengde og lagringsmåte og slik at dette ikke representerer fare for nærboende befolkning og trafikanter på E6.</p> <p>Ansvarlige lokale myndigheter på folkehelseområdet og miljørettet helsevern vil vurdere de lokale ulemper ved etableringen av beredskapssenteret opp mot de store samfunnsmessige goder for trykighet og samfunnsikkerhet som et slikt</p>	<p>Det har i utgangspunktet vært regnet med at det planlagte treningsfeltet øst for E6 vil være åpent for allmenheten.</p> <p>Støybelastning fra helikopter, skyting og øving vil bli utredet iht. grenseverdiene i Retningslinjer for støy i arealplanlegging - T-1442 med veileder og det vil bli fremstilt kart som angir gule og røde støysoner.</p> <p>Inn- og utflygingstraseene blir planlagt i tråd med Forskrift om utforming av små helikopterplasser (BSL E 3-6) og i etterkant av reguleringsprosessen vil det bli søkt om konsesjon etter luftfartsloven for å etablere helikopterlandingsplassen.</p> <p>Konsekvensutredninger om støy, friluftsliv og vannmiljø skal belyse virkninger i forhold til bestemmelsene i folkehelselov og forskrift om miljørettet helsevern, og skal belyse eventuelt behov for avbøtende tiltak. Slike tiltak skal innarbeides i miljøoppfølgingsplanen.</p> <p>Sikkerhet i forhold til lagring og oppbevaring av ammunisjon og sprengstoff skal belyses i Risiko- og sårbarhetsanalysen.</p> <p>Eventuelt behov for avbøtende tiltak som kan bidra til å redusere ulemper for lokalmiljøet vil bli avklart i konsekvensutredningen. Tiltak som er aktuelle å gjennomføre, vil bli innarbeidet i miljøoppfølgingsplanen.</p>

Oppsummering høringsuttalelse	Forslagsstillers kommentar
<p>anlegg vil ha for hele den norske befolkning. Likevel vil eventuelle lokale ulemper som kommer fram ved konsekvensutredningene og høringsrundene bli anbefalt kompensert med adekvate avbøtende tiltak til beste for lokalbefolkningen i Oppegård og Ski kommuner og trafikanter på E6.</p> <p>Ski kommune vektlegger bred medvirkning og at det bør legges opp til bred medvirkning også med verneinteressene. Ski kommune er tilfreds med at det legges opp til tett og jevnlig møter med kommunen.</p> <p>Tilgangen til Marka må opprettholdes og sikres slik at barn og unge ikke får negative opplevelser på veg ut i Marka. Dette bør komme fram i utredningen og de grønne korridorene må kartfestes. Blir dagens turveier berørt, må nye likeverdige turveier opparbeides og sikres. Tilrettelegges det godt for barn og unge, blir det også bra for befolkningens friluftsliv.</p> <p>Risiko for forurensning til Snipetjern som resipient skal vurderes og rådmannen understreker viktigheten av dette. Dette skyldes først og fremst vassdragene tilknytning til PURA-vassdragene, sammenheng med drikkevannsforkomster og nærheten til alunskiferdeponiet sør for planområdet. Rådmannen understreker også viktigheten av miljøoppfølgingsprogram som omfatter anleggs- og byggeperioden spesielt.</p> <p><u>Ski kommune viser også til kommunens VA-norm (punkt 7.0):</u></p> <p>«Som en hovedregel skal vannbalansen i området ikke påvirkes negativt. Det enkelte byggetiltak skal vurdere fordrøyning av overvann på egen eiendom. Her nevnes fordrøyning av overvann via åpne løsninger som renner, kanaler, våtmarker og dammer samt magasinering i grunnen. Naturlige flomveier skal holdes åpne.»</p> <p>Ski kommune jobber med en strategi for overvannsproblematikk som legger til</p>	<p>I tilknytning til konsekvensutredning om virkninger for friluftslivet er det igangsatt en bred medvirkningsprosess, der alle aktuelle interesseorganisasjoner er invitert til å delta. Det er også gjennomført egne informasjonsmøter med de nærmeste skoler og barnehager.</p> <p>Det vil bli arbeidet for å sikre at de etablerte turveiene i Marka blir opprettholdt. I den utstrekning turveiene blir berørt, vil det bli etablert løsninger som ikke reduserer korridorene ut mot Sørmarka. Dette vil bli sikret i reguleringsplanen.</p> <p>Temautredning om vannmiljø skal vurdere risiko for forurensning av Snipetjern og foreslå avbøtende tiltak som hindrer slik forurensning. Tiltakene vil bli innarbeidet i miljøoppfølgingsplanen som skal følge som vedlegg til reguleringsplanen. Miljøoppfølgingsplanen vil inngå i kontrakt med entreprenør. Dialog med PURA-samarbeidet skal gjennomføres i prosjekteringsfasen.</p>

Oppsummering høringsuttalelse	Forslagsstillers kommentar
<p>grunn tre-leddstrategien og lokale overvannsløsninger (LOD). Utredning av overvannshåndtering og flom bør skjerpes i programmet og følgende forutsetninger bør ligge til grunn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Overvann skal håndteres etter tre-leddstrategien (lokal overvannshåndtering). • Flomveier skal utredes og holdes åpne. Planområdet er i dag primært naturlige skogsarealer, med til dels vesentlige høydeforskjeller. • Tiltak på eiendommen skal ikke forverre situasjon nedstrøms i tilfelle flom eller store nedbørsmengder. Avrenning fra eiendommen(e) skal ikke øke som en konsekvens av utbygging. <p>Tiltaket berører kulturminner og planprogrammet bør inneholde plan for avbøtende tiltak for formidling av kulturverdiene som går tapt, historikk, og om nye funn av kulturminner i området. Planen bør beskrive:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan informasjon skal nå ut til publikum underveis i arbeidet som midlertidig tiltak, for eksempel plakater, stand, skilt i området og gjennom sosiale media. • Permanent formidling på stedet eller i nærheten, for eksempel som skilt, rekonstruksjon eller annet tilpasset funn som gjøres i arbeidet. <p>Planprogrammet sier at det skal gjennomføres en kartlegging, registrering og analyse av arealbeslag fordelt på ulike kategorier jord- og skogbruksareal. Dette er etter kommunens vurdering tilfredsstillende.</p> <p>Ski kommune har nedfelt nullvisjon for tap av matjord for fremtidige arealplaner og ber om at utbygger vurderer å erstatte dyrka mark som går tapt som følge av tiltaket med ny dyrka mark. Det er også ønskelig at utbygger vurderer løsninger som gjør at området med dyrka mark sør i området, hvor det ikke skal bygges, fortsatt kan bli brukt til matproduksjon.</p>	<p>Forutsetningene som Ski kommune foreslår, vil bli innarbeidet i planprogrammet som grunnlag for vannmiljøutredningen.</p> <p>Planprogrammets kap 6.7 om kulturmiljø forutsetter at det skal gjennomføres arkeologiske undersøkelser i planområdet. Det skal utarbeides en rapport som belyser eventuelt behov for å gjennomføre avbøtende tiltak.</p> <p>Det skal også gjennomføres en undersøkelse om nyere tids kulturminner med eventuelle forslag om avbøtende tiltak. Oppgaven med formidling av kulturminner som evt. går tapt, må løses i samarbeid mellom kommunen og tiltakshaver.</p> <p>Tiltakene som foreslås av Ski kommune, vil i samarbeid med landbrukssjefen bli vurdert nærmere ved utarbeidelse av temanotat for landbruk.</p>

Oppsummering høringsuttalelse	Forslagsstillers kommentar
<p>Det er ikke presentert noen detaljer i klima- og energisynspunkt i planprogrammet, men det skal redegjøres for tiltakets planlagte energiforsyning. Ski kommune bistår gjerne med innspill på hvordan planforslaget foreslår oppvarmingsteknikk, muligheter til å reise med kollektiv og sykkel til senteret, samt energiforbruk til f.eks. helikopter m.m.</p>	<p>Forslagsstiller har regelmessige møter med Ski og Oppegård kommuner, der bl.a. energiforsyning og tilrettelegging for miljøvennlige arbeidsreiser vil være tema.</p>
2 – Oppegård kommune, formannskapet 07.12.2016	
<p>Oppegård kommune har vært imot lokalisering av Politiets nasjonale beredskapscenter på Taraldrud i Ski, på et område som ligger i et viktig friluftsområde i Marka og på grensen til Oppegård kommune. Lokaliseringsbeslutningen er nå tatt av regjeringen og det er igangsatt arbeid med statlig reguleringsplan. Det blir viktig framover at Oppegård kommune involveres i den videre prosessen og kan gi innspill til utredningstemaer, avbøtende tiltak og muligheter for samarbeid som kan gagne begge parter.</p> <p><u>Vedtak i Formannskapet den 07.12.2016</u> <u>Friluftsliv:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> a. Oppegård kommune støtter en grundig kartlegging av Markaområdene og en bred medvirkning i planprosessen. b. Det må iverksettes avbøtende tiltak for turveier, stier, løyper, overganger og krysningspunkter i friluftsområdene som blir påvirket av tiltaket på begge sider av E6. c. Oppegård kommune oppfordrer staten til å bidra til å sikre friluftstinteresser utover det området som er direkte berørt av anleggene. Kompenserende tiltak kan være kjøp av arealer mellom E6 og bebyggelsen i Oppegård kommune og etablering av lysløyper, turtraseer og overganger/viltoverganger til Marka på østsiden av E6. 	<p>Det holdes faste kontaktmøter hver 14. dag med administrasjonen i Ski og Oppegård kommuner, der innspill til utredningstemaer, avbøtende tiltak og annet samarbeid er blant temaene.</p> <p>Det er innledet et samarbeid med kommunene for å gjennomføre en medvirkningsprosess for kartlegging av friluftsliv og forslag til avbøtende tiltak. Representanter for barn og unge er invitert inn i denne prosessen. Ski og Oppegård kommuner har også et samarbeid om verdisetting av friluftsområdene rundt Taraldrud som vil bli anvendt i konsekvensutredningen. Avbøtende tiltak skal beskrives i temautredning for friluftsliv.</p> <p>De arealene på vestsiden av E6 inn mot bebyggelsen i Oppegård som ikke inngår i planområdet for beredskapscenteret, er definert som LNF i kommuneplanene for hhv Oppegård og Ski. Arealene omfattes av Markaloven, der hovedformålet er å sikre friluftsliv, og det gjelder et generelt byggeforbud.</p> <p>Eventuelle tiltak for tilrettelegging for friluftslivet i områdene øst for E6 kan beskrives i miljøoppfølgingsplanen, men bør kunne gjennomføres uten at Staten kjøper opp grunn i området.</p>

Oppsummering høringsuttalelse	Forslagsstillers kommentar
<p><u>Støy</u></p> <p>a. Forslagstiller må sette høye ambisjoner for å forebygge støyplager og ikke bare tilfredsstille minstekrav. Terskelen for å ta i bruk avbøtende tiltak eller undersøke alternative løsninger som kan redusere støy må være svært lav. Ved beregning av støy forutsettes at støy fra anlegget kommer i tillegg til bl.a. støy fra E6. Utrede om de mest støyende aktivitetene (skyting, sprengning og helikopterøvelser) kan legges til Rygge eller trenings- og beredskapssenteret på Vealøs ved Horten.</p> <p>b. Oppegård kommune anmoder om at helikoptertraseen legges øst for E6, og ikke over boliger og skoler.</p> <p>c. Oppegård kommune ønsker at Kommuneoverlegen gir en vurdering av påvirkninger og konsekvenser for Høyås Bo- og rehabiliteringssenter og Tårnåsen skole med tanke på skyting og helikoptertrafikk.</p>	<p>Støy fra helikopter, skyting og øvelse skal utredes i konsekvensutredningen i samsvar med Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2012). Det vil bli utarbeidet støysonekart som viser støysoner iht. grenseverdiene i retningslinjen. Begrensning av støy vil bli tillagt stor vekt ved utforming av anlegget. Aktuelle avbøtende tiltak og omfang av disse må vurderes når støybildet er kartlagt. Det er svært viktig at skyteøving og øving som inkluderer sprengning, kan foregå innenfor Beredskapssenterets område. Det er også en forutsetning at politiets helikoptertjeneste kan ha sin base i anlegget.</p> <p>Trase for helikopter vil bli lagt slik at de i minst mulig grad medfører støy for eksisterende og planlagt boligbebyggelse, samt skoler, barnehager og omsorgsboliger.</p>
<p><u>Teknisk infrastruktur</u></p> <p>Oppegård forutsetter samarbeid om gode fellesløsninger for infrastruktur for vann og avløp i området.</p>	<p>Det vil bli tatt kontakt med Oppegård kommune for å drøfte et mulig samarbeid om fellesløsning for vann og avløp.</p>
<p><u>Vannmiljø</u></p> <p>Økt avrenning fra området med beredskapssenteret til alunskiferdeponiet vil øke avrenningen til Gjersjøen. Staten må ta ansvar for opprydding av alunskiferdeponiet på grensen til planområdet. Staten bør som et avbøtende tiltak, kjøpe det forurensede alunskiferdeponiet, fjerne deponiet og sette i stand området som et friluftsområde.</p>	<p>Det vil bli arbeidet med å finne løsninger som ikke endrer avrenningsmønsteret i planområdet. Dette vil bli nærmere beskrevet i temautredning for vannmiljø. Forslagsstiller er kjent med alunskiferdeponiet som ligger langs vassdraget fra Snipetjern nedstrøms planområdet og vil ta hensyn til dette når det foreslås løsninger og avbøtende tiltak i temautredning for vannmiljø.</p>
<p><u>Klima- og energihensyn</u></p> <p>Oppegård kommune forutsetter at kollektivtransport og gang- og sykkelforbindelser til og fra senteret utredes nærmere. En bør se nærmere på muligheter for gode gang- og sykkelforbindelser til Oslo, Ski og Kolbotn.</p>	<p>Temautredning for trafikk vil beskrive tomtens tilgjengelighet fra eksisterende kollektivtilbud og for gående og syklende, samt vurdere tiltak som kan bedre tilgjengeligheten.</p>

Oppsummering høringsuttalelse	Forslagsstillers kommentar
<p><u>Naturmiljø og biologisk mangfold</u> Vilttrekk og bevegelser i området må utredes nærmere med tanke på avbøtende tiltak.</p> <p><u>Kulturmiljø</u> Forslagsstiller må i tillegg til det som står i planprogrammet, også utrede kulturminner fra andre verdenskrig.</p> <p><u>Samfunnsnyttan som nytt utredningstema for konsekvensutredningen:</u> Forslagsstiller må utrede hvordan beredskapssenteret kan ha positive virkninger for lokalsamfunnet.</p> <p><u>Samarbeid med Oppegård</u> Oppegård kommune har flere prosjekter under planlegging der et samarbeid med politiet vil kunne være nyttig for begge parter, herunder svømmehall, idrettshall og skytebane. Det er også flere lokaliseringmuligheter for en framtidig politihøgskole i Oppegård kommune.</p> <p>Det er viktig med god og løpende medvirkning. Det må legges opp til felles møter med Ski og Oppegård.</p> <p>Foreta en analyse hvordan man skal ivareta sikkerheten overfor Oppegård kommune ved forhøyet beredskap (ROS-analyse).</p>	<p>Vilttrekk vil bli beskrevet i temautredning for naturmiljø og biologisk mangfold, og avbøtende tiltak vil bli foreslått dersom beredskaps-senteret vil gi konsekvenser for vilttrekk.</p> <p>Kulturminner fra andre verdenskrig vil bli omtalt i temautredning for kulturmiljø. Dersom det blir behov for å flytte kulturminnet, vil dette bli drøftet med eieren og med Historielaget og HV.</p> <p>Planbeskrivelsen vil ha et kapittel om mulige virkninger i lokalsamfunnet som følge av at Beredskapssenteret lokaliseres til Taraldrud.</p> <p>Kommunens ønske om samarbeid om foreslåtte anlegg faller utenfor det som skal behandles i reguleringsplanen.</p> <p>Det holdes faste kontaktmøter hver 14. dag med administrasjonen i Ski og Oppegård kommuner. Der blir alle aktuelle problemstillinger knyttet til planarbeidet drøftet.</p> <p>Risiko- og sårbarhetsanalyse er eget utredningstema i planprogrammet. Utredningene er igangsatt og Oppegård kommune er invitert til å delta i utarbeidelse av analysen.</p>
3 – Oslo kommune, Bymiljøetaten, 10.11.2016 og 20.12.2016	
<p>Tiltaket berører ikke arealer som er eid av Oslo kommune. Myrertjern, som er en viktig amfibielokalitet, ligger på kommunegrensa der, men på grunn av terrenget kan de ikke se at det skal kunne bli noen negativ påvirkning på tjernet.</p> <p>Bymiljøetaten planlegger å utvide lysløypa ved Bjørndal/Grønliåsen mot Oppegård, og Oppegård kommune prosjekterer også nye lysløyper. Et av lysløypealternativene på</p>	<p>Forslagsstiller er kjent med arbeidet med planer for lysløypenett i området. Den delen av skiløypa som krysser E6 ved</p>

Oppsummering høringsuttalelse	Forslagsstillers kommentar
<p>Oppegårds side blir berørt av Taraldrud-planene. Oppegård kommune har tatt kontakt med Bymiljøetaten for å få i stand et møte om hvordan beredskapssenteret kan tilrettelegge for lysløype mellom Bjørndal og Oppegård.</p> <p>Bymiljøetaten presiserer at verdivurderingen av «steder og traseer i influensområdet som anses som verdifulle for friluftslivet» bør gjennomføres i henhold til Miljødirektoratets veileder M98- 2013: Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder.</p> <p><u>I brev av 20.12.16 har Bymiljøetaten en tilleggs kommentar:</u> <i>Gjersrud-Stensrud er planlagt bygget ut i fremtiden, og Taraldrudåsen vil bli nærskogområde for alle de menneskene som vil bo her. BYM ber derfor om at Taraldrudåsen tas ut av planområdet.</i></p>	<p>Taraldrudhytten, vil bli innarbeidet i reguleringsplanen.</p> <p>Ski og Oppegård kommuner samarbeider om kartlegging og verdsetting av friluftslivsområdene på og ved Taraldrud i henhold til veileder M98-2013. Dette arbeidet vil bli lagt til grunn for temautredningen om friluftsliv.</p> <p>Det har vært forutsatt at den østre delen av planområdet i Taraldrudåsen vil bli benyttet som øvingsområde, men området vil ikke bli avstengt for publikum.</p>
4 – Oslo kommune, Bydel Søndre Nordstrand, 06.12.2016	
<p>Miljø- og byutviklingskomiteen i Bydel Søndre Nordstrand behandlet saken den 01.12.2016 etter fullmakt fra bydelsutvalget. Det foreligger følgende vedtak/uttalelse fra komiteen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Planprogrammet ser ut til å fange opp de forhold som bydelen antar at innbyggerne kan bli berørt av.</i> • <i>Bydel Søndre Nordstrand ber om å få mulighet til å medvirke i de forhold ved planarbeidet som berører bydelen og dens innbyggere.</i> 	<p>Bydelen vil bli orientert i det videre arbeidet med reguleringsplanen.</p> <p>I tilknytning til konsekvensutredning for friluftsliv gjennomføres medvirkningsverksteder der aktuelle etater og interesseorganisasjoner blir invitert – fra Oslo bl.a. Bjørndal idrettsforening og Bymiljøetaten.</p>
5 – Rygge kommune, 06.12.2016	
<p>Rygge kommune ønsker å komme med innspill til planprogrammet, fordi de ser gode muligheter for samordning og ressursutnyttelse mellom det planlagte nasjonale beredskapssenteret og tilrettelagte arealer og fasiliteter i Rygge i Østfold. Rygge kommune mener det er gode grunner til å ta ut politihelikoptrene av prosjektet på Taraldrud og plassere denne ressursen på Rygge.</p> <p>Ved å lokalisere helikopterressursene på Rygge vil investeringsbehovet på Taraldrud reduseres, samtidig vil det være mulig å</p>	<p>Det er gjennomført en konseptvalgutredning med påfølgende KS1 for politiets nasjonale beredskap. På bakgrunn av blant annet disse rapportene har Regjeringen besluttet at Beredskapstroppen, Bombegruppen, Krise- og gisselhandler-tjenesten og Helikoptertjenesten samlokaliseres. Nytt helikopterkonsept inkluderer transportkapasitet, som vil være umiddelbart tilgjengelig for bl.a. beredskapstroppen.</p>

Oppsummering høringsuttalelse	Forslagsstillers kommentar
<p>gjøre driftsbesparelser knyttet til fellesfasiliteter med det øvrige helikoptermiljøet på lufthavnen. Om helikoptertjenesten tas ut av prosjektet vil kostnadene for totalprosjektet reduseres. Det kan gi en større mulighet for at primærformålet, et treningsanlegg for Beredskapstroppen, kan realiseres hurtig på Taraldrud. Det vil være behov for en enkel landingsplass for helikopter ved politiets beredskapssenter på Taraldrud, selv med en plassering av helikoptrene på Rygge, men det vil kunne løses med langt enklere infrastruktur enn ved et fast anlegg.</p>	<p>Departementet viser for øvrig til at et flertall på Stortinget, jf. blant annet Innst. 6 (2016-2017) har slått fast at det er helt nødvendig å samle de nasjonale beredskapsressursene.</p>
6 – Akershus fylkeskommune, 06.12.2016	
<p>Fylkesutvalgets vedtak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fylkesutvalget mener Staten burde involvert fylkeskommunen tidligere i prosessen med lokalisering av nasjonalt beredskapssenter for politiet. • Fylkesutvalget forventer at ivaretagelse av friluftsliv og grønnstruktur blir et tydeligere formål for planarbeidet, og at det undersøkes om de grønne interessene kan være tjent med at det utarbeides en samlet plan for døgnhvileplass, beredskapssenter og grønnstruktur. • Det må legges til rette for at etableringen av beredskapssenteret kan gi positive bidrag lokalt i nærområdet og i kommunene. Det må også jobbes med løsninger som begrenser støyen fra anlegget. <p>Fylkesrådmannens vurdering: Fylkesrådmannen savner begrunnelse for at det er valgt å bruke statlig reguleringsplan. I</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Regjeringen har besluttet at videre forprosjektering av Politiets nasjonale beredskapssenter skal avgrenses til Taraldrud i Ski kommune. Anlegget skal samle Helikoptertjenesten, Beredskapstroppen, Bombegruppa og Krise- og gisselforhandlertjenesten som i dag er lokalisert på tre ulike steder i Oslo-området. Regjeringens beslutning er basert på en omfattende prosess med konseptvalgutredning og etterfølgende kvalitetssikring(KS1). • Konsekvenser for friluftsliv og naturmiljø vil bli utredet i konsekvensutredningen, i tråd med Klima- og miljødepartementets forutsetning for å planlegge i Marka. Om nødvendig vil det bli foreslått avbøtende tiltak, bl.a. slik at turveikryssingen ved Taraldrudkrysset vil bli videreført som skiløype. Disse tiltakene skal bidra til at friluftslivet i så liten grad som mulig blir berørt av beredskapssenteret. • Mulige avbøtende tiltak i nærområdet vil bli drøftet i planarbeidet og drøftet med kommunene. Det vil bli gjennomført en grundig utredning om støy – både fra politiets øvingsvirksomhet og fra helikoptertrafikken. • Tiltaket er av stor nasjonal betydning, og helt sentralt for å styrke den nasjonale beredskapen. Regjeringen har blant annet

Oppsummering høringsuttalelse	Forslagsstillers kommentar
<p>dette tilfellet kan en løsning med en separat statlig plan for beredskapssenteret føre til at en mister et helhetsgrep for området.</p> <p>Det er uheldig at fylkeskommunen først blir invitert inn i prosessen etter at lokaliseringen er avgjort av regjeringen. Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus gir føringer for utbyggingsmønster og lokalisering av virksomheter, og den skal være førende både for stat og kommune.</p> <p>Når regjeringen nå har bestemt seg for lokalisering på Taraldrud, må løsninger for friluftslivet inngå som et vesentlig formål for arbeidet på linje med beredskapssenteret, som er regjeringens partsinteresse i saken.</p> <p>En må unngå at friluftstinteressene ivaretas kun gjennom avbøtende tiltak etter at en optimal løsning for beredskapssenteret er funnet. I den sammenheng etterlyser fylkesrådmannen en redegjørelse for om friluftstinteressene kan være bedre ivaretatt ved å se de to varslede planarbeidene i sammenheng, nemlig planlegging av beredskapssenteret og plan for døgnhvileplass for lastebilsjåførere.</p> <p>Grønnstrukturen vil normalt kunne ivaretas på en god måte når et område planlegges samlet. Optimalisering av løsninger for to særinteresser kan føre til at friluftslivet blir en restkategori som må ivaretas sekundært gjennom avbøtende tiltak.</p> <p>Planarbeidet med konsekvensutredning bør ikke ta for gitt at dagens situasjon med E6 som en betydelig barriere mellom nærfriluftsområdet og Sørmarka er den eneste referansen for en framtidig situasjon. Mulighetene for en forbedring av barrierene for natur- og friluftslivet som E6-traseen i sin tid skapte bør inngå som del av utredningsarbeidet.</p> <p>Eksempler på løsningskonsepter som kan være aktuelle å utrede, kan være at skytebane og andre støyende aktiviteter skjer innendørs, at beredskapsområdet på østsiden av E6 innskrenkes for å etablere en bredere naturkorridor på tvers av E6.</p>	<p>derfor besluttet at det skal utarbeides statlig reguleringsplan for å sikre en rask planprosess og et forutsigbart reguleringsvedtak. Dette er også kommunisert til Stortinget ifm. de årlige budsjettproposisjonene.</p> <p>Konsekvenser for friluftslivet vil bli en sentral del av konsekvensutredningen og det er en premiss for planarbeidet at korridorene ut mot Sørmarka skal ivaretas.</p> <p>Døgnhvileplass for tungtransport er et privat tiltak som planlegges av grunneier. Det er ikke aktuelt å inkludere denne private planen i den statlige reguleringsplanen.</p> <p>Det er for øvrig knyttet usikkerhet til fremdrift av reguleringsplanen for døgnhvileplassen – først og fremst på grunn av at det ikke er avklart hvordan et stort deponi av alunskifer skal håndteres.</p> <p>Politiets skyteøvinger vil i hovedsak foregå på en innendørs skytebane, men det er behov for et bredt spekter av treningsmuligheter som det ikke er mulig å få til innendørs. Det vil derfor også bli anlagt en utendørs skytebane.</p>

Oppsummering høringsuttalelse	Forslagsstillers kommentar
<p>Det må satses på positive effekter av etableringen – hvordan kan utbyggingen av beredskapssenteret bidra til friluftslivet lokalt i nærområdet og i kommunene? Planområdet øst for E6 ligger innenfor område nr. 33 i rapporten Kulturlandskap i Follo, vurdert til å være av kulturhistorisk verdi.</p> <p>I denne delen av planområdet ligger Taraldrud gård med tre SEFRAK-registrerte bygninger: Hovedbygning, stabbur og driftsbygning. Det går også et gammelt veifar fra tunet og sørover i planområdet. Like utenfor planområdet mot sør ligger Taraldrudhytten som er SEFRAK-registrert, med mulig oppføringsår før 1800. Registrering av automatisk fredete kulturminner ble igangsatt i deler av planområdet i uke 46. Deler av dette arbeidet, kan som følge av klimatiske forhold, bli utsatt til våren 2017. For at fylkeskommunen skal kunne avgi en uttalelse til offentlig ettersyn må alt registreringsarbeid være gjennomført i alle deler av planområdet som vurderes å ha potensial for funn. Eventuelle arkeologiske funn som ikke kan bevares, må søkes frigitt av Riksantikvaren før planen kan bli endelig vedtatt. Bli slike funn frigitt med vilkår om en utgravning, vil gjennomføringen av dette også være sesongavhengig. Tiltakshaver må ta hensyn til det i framdriftsplanen.</p>	<p>Det har vært forutsatt at beredskapsområdet på østsiden av E6 vil være et øvingsområde som ikke skal inngjerdes. Det vil fortsatt være tilgjengelig for allmenheten, og utover utrykningsvei planlegges det ikke for utbygging av området.</p> <p>Det skal utarbeides temauredning for både automatisk fredete og nyere tids kulturminner.</p> <p>Fylkeskommunens arkeologer har i november/desember gjennomført undersøkelser på Taraldrud gård – den delen av planområdet som ligger vest for E6. Øvingsområdet i Taraldrudåsen vil først bli undersøkt våren 2017.</p> <p>Eventuelle funn innenfor den delen av området som skal bebygges, vil bli søkt frigitt. De tre SEFRAK-registrerte bygningene på Taraldrud gård - hovedbygning, stabbur og driftsbygning - må fjernes for å gi plass til anlegget. I samarbeid med kommunene vil det bli utredet ulike muligheter for å gjenoppføre deler av bebyggelsen utenfor planområdet.</p> <p>Bebyggelsen på Taraldrudhytten ligger i utkanten av utbyggingsområdet og må nødvendigvis ikke rives. Verneverdien vil bli drøftet nærmere med Fylkeskommunen før det tas standpunkt til om denne bebyggelsen skal bevares og eventuelt reguleres med hensynssone.</p>
7 – Østfold fylkeskommune, 06.12.2016	
<p>Uttalelsen fra Østfold fylkeskommune er knyttet til Rygge kommunes forslag til å legge helikoptertjenesten til Rygge i stedet for på Taraldrud. Uttalelsene er tilnærmet identiske.</p>	<p>Se kommentar til Rygge kommunes merknad.</p>
8 – Fylkesmannen i Oslo og Akershus, 05.12.2016	
<p><u>Kantsone langs vann og vassdrag:</u> Fylkesmannen minner om at det langs bredden av vassdrag med årssikker vannføring skal opprettholdes et begrenset naturlig vegetasjonssone som motvirker</p>	<p>Det legges til grunn for utformingen av beredskapssenteret at det bevares en kantvegetasjonssone. Denne vil i regulerings-</p>

Oppsummering høringsuttalelse	Forslagsstillers kommentar
<p>avrenning og gir levested for planter og dyr. Det er Fylkesmannen som er myndighet til å gi fritak fra kravet om kantsone. Fysiske tiltak i vassdrag er også søknadspliktige. Vi forventer at man i planarbeidet vurderer konsekvensene for naturmangfoldet etter Naturmangfoldsloven §§ 8-12 og tar hensyn til naturmangfoldet i og langs vassdraget. Planavgrensningen som nå er på høring går gjennom Snipetjern. Fylkesmannen mener at det er viktig at konsekvensene for vassdraget utredes, men stiller spørsmål ved om det er hensiktsmessig å la planavgrensningen gå inn i vassdraget.</p> <p><u>Forurensning:</u> Det fremgår av planprogrammet at det vil foregå øvelser med våpen og eksplosiver utendørs. Dette vil kunne medføre utslipp av stoffer med farlige egenskaper som kan forurense grunn og vann. Dette forholdet er lite omtalt i planprogrammet og bør utredes i den videre prosessen.</p> <p><u>Alunskifer:</u> Rett sør for planområdet ligger det et stort alunskiferdeponi. Det har vært noe usikkerhet angående avgrensningen av deponiet rundt Taraldrudkrysset så det må utføres undersøkelser i forkant av byggearbeider i de områdene det er knyttet usikkerhet til. Dersom det er forurensede masser innenfor området må det utarbeides en tiltaksplan iht. forurensningsforskriften Kap. 2.</p>	<p>planen bli fastsatt som hensynsone naturmiljø.</p> <p>Konsekvenser for naturmangfoldet vil bli utredet etter Naturmangfoldsloven §§ 8-12.</p> <p>Konsekvensene for Snipetjernvassdraget vil bli utredet både under temaene vannmiljø og naturmiljø.</p> <p>Planområdets avgrensning midt i Snipetjernet er begrunnet i forhold til grunnerverv. Snipetjernet med kantsone vil bli regulert som naturområde.</p> <p>Forurensning til grunn og vann fra skytebane og øvingsområde vil bli utredet i temautredning om vannmiljø. Det skal etableres tiltak som hindrer forurensning til Snipetjernvassdraget.</p> <p>Området nærmest Taraldrudkrysset, der det er usikkerhet omkring alunskiferdeponites utstrekning, ligger utenfor beredskaps-senterets grenser og vil bli regulert som LNFR-område, der det trolig ikke vil bli aktuelt med anleggstiltak. Dersom det skulle vise seg at det er alunskifer i atkomstveiens trasé, skal de massene som berøres av veianlegget, bli behandlet etter en tiltaksplan godkjent av Fylkesmannen.</p>
9 – Statens vegvesen, 02.12.2016	
<p>Vegvesenet viser til møte den 16. november d.å. der det ble informert om planarbeidet, og hvor tema av betydning for riks- og fylkesvegnettet ble gjennomgått. Av forhold som må utredes og planlegges nærmere i dialog med Statens vegvesen, nevnes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hovedatkomst fra fylkesveg 129, Taraldrudveien • Hurtigutkjøring mot nord ved utrykning retning Oslo • Kryssutforming og kapasitetsproblematikk 	

Oppsummering høringsuttalelse	Forslagsstillers kommentar
<ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelegging for gående og syklende til beredskapssenteret • Byggegrense langs E6 • Sikringsvoll langs E6 • Ivaretagelse av eksisterende sedimenteringsbasseng ved E6 • Risiko for distraksjon for de vegfarende ved skyte- og sprengningsøvelser og helikoptertrafikk <p>For alle fysiske tiltak som berører riks- og fylkesveg inkludert sikringsvoller, må det utarbeidet teknisk plan som grunnlag for reguleringen. Vi imøteser en dialog om utforming av atkomst mv. i det videre planarbeidet.</p> <p>Vegvesenet mener planprogrammet legger opp til en god planprosess og med klare føringer for hvilke temaer som skal utredes. De har følgende merknader til planprogrammet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skal det anlegges en hurtigutkjøring ved utrykning via Taraldrud kontrollplass, må det opparbeides et eget kjørefelt langs østsiden av kontrollstasjonen. Det vil da være behov for en utvidelse av planområde nordover og øst for kontrollstasjonen. • Hovedatkomst til planområde er planlagt fra en ny vegarm tilknyttet eksisterende rundkjøring på Taraldrudveien. Vegvesenet vil med grunnlag i trafikkanalysen og kapasitetsberegningene ta stilling til hvilke krav som er nødvendig å stille til utforming av atkomst. Dersom dagens kryssløsning på fylkesveg/E6-rampe må endres/utvides som følge av den økte trafikken, kan det medføre et arealbehov utover det som er avsatt til vegformål i gjeldende reguleringsplan. • For Statens vegvesen er det viktig å få utredet hvilke konsekvenser tiltaket vil ha for trafikken på E6 og fylkesvegnettet. Utredningsbehovet synes å være ivaretatt i planprogrammets pkt. 6.15. Det forventes at utredningen også belyser de trafikale konsekvensene i en beredskapssituasjon. 	<p>Forslagsstiller vil ha en videre dialog med Statens vegvesen om utforming av de fysiske tiltakene som berører riks- og fylkesvei. Det vil bli utarbeidet tekniske planer som blir oversendt Vegvesenet for godkjenning før planforslaget legges ut til offentlig ettersyn.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Planområdet vil bli utvidet for å gi plass til utrykningsvei langs østsiden av Taraldrud kontrollplass. Utvidelse av planområdet ble varslet 19. januar 2017. • Trafikkavvikling i Taraldrudkrysset vil bli belyst i konsekvensutredningen. Dersom Vegvesenet på denne bakgrunn konkluderer med at det blir behov for endringer eller utvidelse av eksisterende rundkjøring, vil dette bli innarbeidet i reguleringsplanen. • Temautredning om trafikk vil belyse de trafikale konsekvensene på riks- og fylkesveiene i området – også i en beredskapssituasjon.

Oppsummering høringsuttalelse	Forslagsstillers kommentar
<ul style="list-style-type: none"> • Støy som følge av skyte- og øvingsaktivitet kan medføre risiko for distraksjon for vegtrafikken. Det samme gjelder for helikoptertrafikk. Vegvesenet forventer at distraksjonsfaren vurderes og eventuelle forslag til avbøtende tiltak beskrives. Støy og andre forhold knyttet til HMS for de ansatte ved Taraldrud kontrollstasjon må vurderes og eventuelle forslag til avbøtende tiltak beskrives. • Av planprogrammet framgår det at det gjennomføres geoteknisk undersøkelser og områdestabilitet belyses og dokumenteres. Vegvesenet forutsetter at forhold knyttet til E6 vil inngå i utredningen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Risiko for at støy fra skyte- og sprengningsøvelser skal distrahere trafikanter langs E6 vil bli undersøkt i temautredning for støy. Det vil også bli belyst om slik støy kan få konsekvenser for de ansatte ved Taraldrud kontrollstasjon. • Hvis det skulle vise seg behov for å varsle de veifarende om øvingsvirksomhet, vil mulige løsninger bli drøftet med Vegvesenet. • I temautredning om grunnforhold vil områdestabilitet bli vurdert. I dette inngår konsekvenser for E6 som ligger nær innpå planområdet.
10 – Norges vassdrags- og energidirektorat, 18.11.2016	
<p>Planområdet grenser til et vassdrag i vest som er en del av Gjersjøvassdraget. Planområdet er relativt flatt i vestre og nordre deler. NVEs aktsomhetskart for flom indikerer at de lavereliggende deler av planområdet kan være flomutsatt. NVE vil derfor minne om kravet til sikkerhet mot flom for nasjonale beredskapsinstitusjoner, som sier at byggverk for nasjonale beredskapsinstitusjoner skal ikke plasseres i flomutsatt område.</p> <p>Dette betyr at Politiets Nasjonale Beredskapssenter skal plasseres flomsikkert, dvs. at det er ikke en løsning å flomsikre byggverk knyttet til PNB. Bakgrunnen er at Politiets Nasjonale Beredskapssenter må fungere også under flom. Det kreves derfor dokumentasjon på at byggegrunnen, herunder også atkomstveier, ikke er flomutsatt. I forhold til beredskapssenteret som helhet er det da de operative delene av senteret som ikke må legges i flomutsatt område.</p> <p>Planområdet befinner seg i et område med marine strandavsetninger. I alle områder med marine avsetninger kan det finnes kvikkleire. Om det avdekkes kvikkleire i området, må geoteknisk ekspertise vurdere hele kvikkleiresonen. En geoteknisk</p>	<p>Forslagsstiller er kjent med NVEs aktsomhetskart for flom. Det vil i tillegg – som en del av risiko- og sårbarhetsanalysen - på et mer detaljert nivå bli gjennomført en flomberegning som angir hvilke områder som er flomutsatt.</p> <p>Ingen operative deler av senteret eller atkomstveier vil bli lagt til de områdene som er flomutsatt.</p> <p>Konsekvensutredning om grunnforhold vil på bakgrunn av de geotekniske undersøkelsene som gjennomføres, beskrive hvor det eventuelt finnes kvikkleire, samt dokumentere områdestabiliteten. Ingen</p>

Oppsummering høringsuttalelse	Forslagsstillers kommentar
<p>utredning i forbindelse med reguleringsplan skal utrede reell fare og inneholde en dokumentasjon av områdestabiliteten. Det må framgå av utredningen at det vil være tilfredsstillende sikkerhet både i anleggsfasen og permanent.</p> <p>Byggverk for nasjonale beredskapsinstitusjoner ikke skal plasseres i skredfarlig område. Dette innebærer at Politiets Nasjonale Beredskapssenter skal plasseres utenfor skredfarlig område, dvs. at det i realiteten ikke er en løsning å sikre PNB mot skred. Det kreves derfor dokumentasjon på at byggegrunnen, herunder også atkomstveier, ikke ligger i skredfarlig område.</p> <p>NVE anmoder om at man prøver å unngå direkte inngrep i vassdrag. Dersom dette ikke er mulig, må tiltakene beskrives i planen med hensyn på teknisk utforming, mulige konsekvenser i vassdraget og eventuelt avbøtende tiltak. Dette for at tiltakene skal kunne avklares i forhold til vannressurslovens bestemmelser. NVE også påpeke viktigheten av at eksisterende kantvegetasjon tas vare på.</p> <p>Statnetts høyspenttrasé Follo-Frogner (420 kV) går langs med E6 og planområdet. NVE anmoder om at denne merkes av på plankartet som hensynssone. Vi forutsetter at forhold knyttet til ledningsnett avklares med netteier.</p>	<p>operative deler av senteret vil bli etablert i skredfarlige områder.</p> <p>Det legges til grunn at det ikke skal gjennomføres direkte inngrep i Snipetjernsvassdraget og at kantvegetasjonen tas vare på. Kantvegetasjonssonen skal iht. kommuneplan for Ski bli fastsatt i planforslaget som hensynssone.</p> <p>Hensynssone langs eksisterende høyspenttrasé vil bli innarbeidet i planforslaget.</p>
11 – Mattilsynet, 02.11.2016	
<p>Vi viser til pkt. 6.6 - Vannmiljø i planprogrammet som peker på at det berørte området vil bestå av mye harde flater og at avrenning/overvann vil dreneres til Snipetjernsvassdraget, som renner videre ut i Gjersjøen.</p> <p>Gjersjøen er en vesentlig drikkevannskilde for 40 000 personer i Oppegård og Ås kommune.</p> <p>Drikkevannsforsyningen i området er sårbar, med stor aktivitet i nedbørsfeltet og med mange mulige forurensningskilder. Det er begrenset kapasitet for reservevann, og det eksisterer ingen alternativ råvannskilde.</p>	<p>Risiko for forurensning til Snipetjern skal i henhold til planprogrammets <i>kap. 6.6 Vannmiljø</i> vurderes og det skal foreslås tiltak som hindrer forurensning. Dette gjelder både fra overvann og fra andre kilder, slik som drivstoff.</p>

Oppsummering høringsuttalelse	Forslagsstillers kommentar
<p>Skulle det f.eks. lekke ut petroleumsprodukter fra drivstoff til helikopter vil kilden kunne være påvirket i lang tid. Endringer i klima med hyppigere og kraftigere nedbør og vind vil også medføre større behov for å ivareta overvannet på en tilfredsstillende måte. Vi anser det som viktig at overvann, i likhet med annen mulig forurensing knyttet til anleggsdriften, ledes ut av planområdet, og ikke kan forurense Gjersjøen.</p> <p>Det er viktig at man i planarbeidet ser tiltak i sammenheng med annen aktivitet i området, både eksisterende, f.eks. E6 og planlagt ny aktivitet, f.eks. Taraldrud døgnhvileplass for langtransport, servicesenter mm., slik at den totale belastningen i vassdraget og forurensing av Gjersjøen reduseres.</p> <p>Mattilsynet støtter at dere må utrede risiko for forurensing av vassdraget. Vi forventer at det blir gjennomført en helhetlig risikovurdering/ROS-analyse, hvor forhold som kan medføre forurensing (også i en anleggsperiode) av drikkevannskilden blir vurdert. Konsekvenser for drikkevannskilden og den eksisterende vannbehandling ved Oppegård kommunes vannverk sin evne til å håndtere en forurensing må også utredes som en del dette arbeidet.</p> <p>Det er vesentlig at dette ender opp med løsninger som sikrer, og helst bidrar til å forbedre vannkvaliteten i planområdet med bakgrunn i Gjersjøen som drikkevannskilde. Det er i denne sammenheng naturlig at det legges inn sikkerhetsmarginer knyttet til de ulike sikringstiltak.</p>	<p>Lagring og fylling av drivstoff for helikopter og kjøretøy skal håndteres etter egne bestemmelser, der det bl.a. stilles krav om sikring mot utlekking i grunnen ved eventuelt uhell.</p> <p>Det forutsettes at overvann fordrøyes og ved behov renses innenfor tiltaksområdet, slik at utslipp til resipient ikke medfører forurensning.</p> <p>Planlagt døgnhvileplass vil bli omtalt i konsekvensutredningen, men det er ingen funksjonell sammenheng mellom de 2 tiltakene.</p> <p>Konsekvenser for drikkevannskilden vil inngå i utredningsarbeidet for vannmiljø. Risiko for forurensning er også et tema i Risiko- og sårbarhetsanalysen.</p> <p>Det skal utarbeides en miljøoppfølgingsplan som beskriver tiltakene som må gjennomføres i anleggs- og i driftsperioden, slik at risiko for forurensning til Snipetjernvassdraget kan unngås.</p>
12 – Forsvarsbygg, 10.11.2016	
<p>En kan ikke se at Forsvarets interesser blir vesentlig berørt av reguleringsarbeidet på nåværende tidspunkt. Det bes allikevel om at Forsvarsbygg blir holdt orientert i saken slik at fremdriften kan videreformidles til aktuell avdeling i Forsvaret.</p>	<p>Ingen kommentar.</p>
13 – Follo landbrukskontor, 06.12.2016	
<p>Jordbruksarealene vil gå tapt ved utbygging. Når det gjelder landbruk, står det i utkastet at det skal gjennomføres en kartfesting, registrering og analyse av arealbeslag</p>	

Oppsummering høringsuttalelse	Forslagsstillers kommentar
<p>fordelt på ulike kategorier jord- og skogbruksareal. Dette vil være et viktig utredningsarbeid. Vi forutsetter at berørte kommuner (inkludert Follo landbrukskontor) gis anledning til å komme med innspill til temanotatene i løpet av reguleringsprosessen.</p> <p>En klar konsekvens av lokalisering av beredskapscenteret til Taraldrud er tap av ca 125 dekar jord egnet for matproduksjon. Et avbøtende tiltak som bør vurderes i den forbindelse er å flytte matjorda fra planområdet til et annet areal som så settes i stand som fullverdig jordbruksareal.</p>	<p>Det gjennomføres regelmessige møter med planavdelingene i Ski og Oppegård kommuner der utredningstemaene, inkl. landbruk, blir drøftet.</p> <p>Muligheter for avbøtende tiltak for landbruksjorda som går tapt, vil bli vurdert i konsekvensutredningen. Eventuelt opplegg for reetablering vil bli innarbeidet i miljøoppfølgingsplanen</p>
14 – Ski historielag, 01.12.2016	
<p>Vi beklager at det er gitt tillatelse til inngrep innenfor Marka-grensen. I den forbindelse ønsker vi en grundig redegjørelse for aktivitetene i øvingsområdet øst for E6, og hva det vil innebære av inngrep i bakken og i hvilken grad området vil bli tilgjengelig for turgåere.</p> <p>Alle kulturminner må dokumenteres. De som ikke kan bevares må undersøkes og resultatene formidles til allmennheten.</p> <p>Minnebauta: Ved potetkjelleren nær gårdstunet på Taraldrud står en bauta til minne om motstandsbevegelsen under siste krig. Våpen fra slipp i marka ble gjemt i potetkjelleren. Bautaen ble oppført av Oppegård HV-forening, og er nå Oppegård historielags ansvar.</p> <p>Vi anbefaler at bautaen blir stående på opprinnelig plass for å bevare den historiske konteksten. Den må bli tilgjengelig for allmennheten ved at det etableres en inngjerdet korridor langs E6. Hvis dette ikke lar seg gjøre, vil vi gjerne komme tilbake til saken.</p> <p>Det blir viktig å skjerme kulturminnene som ligger i utkanten av planområdet øst for E6, dvs. hulvegen som går rett sør for sørgrensen, og de tre fangstgropene som ligger et stykke nord for nordgrensen. Åkrene med rydningsrøyser innenfor planområdet må dokumenteres og</p>	<p>Når forslag til reguleringsplan foreligger, vil det bli redegjort for hvilke aktiviteter som er aktuelle i den delen av planområdet som ligger øst for E6. Det har vært forutsatt at området skal være øvingsområde og skal være åpent for allmenheten.</p> <p>Akershus fylkeskommune gjennomfører arkeologiske registreringer innenfor planområdet. Dette arbeidet vil bli dokumentert i egen rapport. I tillegg vil nyere tids kulturminner og krigsminner bli utredet. Dersom man kommer til enighet med berørte parter, kan bli aktuelt å flytte minnebautaen ut av planområdet. Deler av den eldre bebyggelsen på Taraldrud gård – i første rekke våningshuset og stabburet – kan også bli flyttet ut av planområdet. Alternative tomter vil i så fall bli drøftet med Ski og Oppegård kommuner. Før det evt. treffes beslutning om dette, vil plassering også bli drøftet med Fylkeskommunen og med Historielagene i Ski og Oppegård.</p> <p>Dersom det blir behov for å frigi automatisk fredede kulturminner, er det Riksantikvaren som er aktuell myndighet.</p> <p>Det vil bli vurdert om områder øst for E6 hvor det finnes automatisk fredede kulturminner, skal reguleres med båndleggingsone.</p> <p>Taraldrudhytten ligger nær Beredskapscenterets hovedport. Det er derfor ikke ønskelig å lokalisere et informasjonscenter</p>

Oppsummering høringsuttalelse	Forslagsstillers kommentar
<p>undersøkes. Om mulig bør åkrene øst for E6 bevares.</p> <p>Vi anbefaler at det etableres et informasjonssenter ved Taraldrudhytten, hvor områdets historie formidles. Hit kunne man også flytte eldre verneverdige bygninger.</p> <p>Området har et potensiale for å belyse en lang historie, fra steinalderens fangstfolk ved isbreens kant, så vel som fangst og gårdsbosetning i middelalderen og seinere tid. Denne historien må formidles til allmennheten.</p> <p>I 2013 ble det undersøkt to steinalderboplasser ved Elgsrudtjernet, ca. 500 meter nordøst for planområdet, ca. 195 moh. De er 11 000 år gamle og av de eldste på Østlandet. Da havet sto ca. 192 m over dagens nivå var Taraldrudåsen en øy, rett vest for øya hvor steinalderboplassene lå. Planområdets topografi og nivå over havet indikerer altså mulighet for tilsvarende funn.</p>	<p>der. Alternative opplegg for informasjon om historien ved Taraldrud vil bli drøftet med Oppegård og Ski kommuner.</p>
15 – Oppegård historielag, 05.12.2016	
<p>Minnebautaen:</p> <p>Bautaen er reist av Oppegård heimevernsforening i 2003 til minne om Milorgaktivitetene i skogområdene innenfor i de siste årene av krigen. Bautaen er knyttet til en potetkjeller for Taraldrud gård på den tiden, hvor våpen fra slipp i marka ble lagret for mulig bruk i krigsavslutningen. Det var skogområdene i Ski kommune som var aksjonsområdet, men aktørene var Oppegård-folk.</p> <p>Til bevaring av dette minnesmerket bør det avsettes et område rundt minnesteinen som ikke berøres av utbygging/utvikling/treningsaktiviteter på minst 30 x 15 m. Et slikt areal vil i tilfelle favne både minnebautaen og restene etter potetkjelleren. Dersom det er behov for skjerming av minneområdet av hensyn til beredskapssenterets funksjon, og det sivile miljøets behov for å komme inn til bautaen, anbefales en inngjerdet tilkomstkorridor fra Taraldrudhytten, langs E6 og inn til bautaen/potetkjelleren.</p>	<p>Krigsminnet ligger så sentralt i planområdet at det trolig ikke kan bli liggende.</p> <p>Minnebautaen bør sannsynligvis flyttes ut av planområdet. Mulige plasseringer vil bli drøftet med Ski og Oppegård kommuner og de 2 historielagene. Potetkjelleren er i dag bare synlig som en grop i terrenget og det antas ikke å være praktisk mulig å flytte den.</p>

Oppsummering høringsuttalelse	Forslagsstillers kommentar
<p>Skulle det vise seg umulig å ha et slikt separat område innenfor senteret, kan det muligens diskuteres en flytting av bautaen ut til offentlig område i krysningen mot Fløysbonnveien/ Taraldrudhytten/innkjøring fra sør til senteret. I så fall må bautaen til enhver tid være tilgjengelig for publikum, med god adkomst.</p> <p>Lengst i sør på avmerket areal for Beredskapssenteret, ca. der tilkjøringsveien fra E6 vil måtte kobles på, er det trolig at et gammelt veifar fra øst og mot Fløisbonn gikk. Veifaret er trolig oldtidsvei, noe som bekreftes av hulvei på begge sider av Assurdalen øst for dette sørlige området av Beredskapssenteret.</p> <p>Speiderhytta Doggebu tilhører Kolbotn Speidergruppe, og ligger i "Snipeåsen", området som er antydnet som alternativ til øvingsområdet Taraldrud. Den er et kjent samlingspunkt for unge og gamle langt utenfor kommunens grenser. I forbindelse med planarbeidet må denne bruken hensyntas. Eventuelle tiltak må utføres så ikke eiendommens bruk blir forringet.</p> <p>Vi registrerte i møtet at prosjekteier er klar på at området for Beredskapssenteret generelt skal gjennomgå med arkeologiske feltundersøkelser utført av kulturminnevernet/Akershus fylkeskommune.</p>	<p>Det gamle veifaret som trolig er en oldtidsvei, er dokumentert i forbindelse med tidligere gjennomførte undersøkelser. Veifaret vil ikke bli berørt av tiltaket.</p> <p>Det er ingen planer som medfører at hytta Doggebu vil bli utilgjengelig eller få begrensede bruksmuligheter. Virkninger som følge av støy vil bli belyst i konsekvensutredningen.</p>
16 – Bærekraftig Follo, 02.12.2016	
<p>Bærekraftig Follo protesterer på at Taraldrud etter en toppstyrt prosess nå forsøkes utbygget til Politiets nasjonale beredskapssenter. Vi understreker at det er gitt klarsignal til utredning og konsekvensanalyse. Konsekvensene skal belyses og vurderes før en endelig beslutning kan tas. Vi mener de allerede kartlagte konsekvensene for natur, friluftsliv og hensyn til dyrket mark med tydelighet viser at den foreslåtte lokaliseringen ikke kan forsvares. Bærekraftig Follo mener planområdet bærer preg av å være omtrentlig opptegnet</p>	<p>Verdifulle naturlokaliteter og konsekvenser for naturmiljø og biologisk mangfold vil bli</p>

Oppsummering høringsuttalelse	Forslagsstillers kommentar
<p>uten at det er tatt hensyn til kartlagte viktige biotoper som Snipetjern syd og nord og gårdsdammen kalt Snipetjern E. Snipetjern syd og gårdsdammen er A-biotoper av nasjonal verdi.</p> <p>Beredskapssenteret vil slik det er foreslått beslaglegge 125 daa dyrket mark. Dette er ikke akseptabelt.</p> <p>Bærekraftig Follo mener behovet for området øst for E6 ikke er grunngitt på en måte som kan rettfærdiggjøre å innlemme det i planområdet.</p> <p>Området bør i sin helhet tas ut av planforslaget og forbli LNF-område under Markaloven.</p> <p>Støy kan bli et stort problem med skytebane og helikoptertrafikk. Under kapittel 1.2 i planprogrammet er «Ikke gi store støyplager for naboer» angitt som et «bør krav» og ikke som et «absolutt krav». Dette må endres.</p> <p>Støy oppleves som skremmende langt under de støygrensene som retningslinjene angir. Virkningen av støy fra planlagte installasjoner og øvingsområder må utredes spesielt med hensyn på friluftslivets bruk av stier, skiløyper og naturområdene rundt det planlagte tiltaket.</p>	<p>utredet i planarbeidet. Det legges til grunn at det ikke skal være inngrep i naturlokalitetene. Disse vil i planforslaget bli regulert til naturområde. I tillegg vil det bli regulert buffersone inn mot Beredskapssenteret.</p> <p>Se kommentar til Follo landbrukskontor.</p> <p>Området øst for E6 har vært forutsatt som øvingsområde. Området vil fortsatt være omfattet av Markaloven og vil fortsatt være tilgjengelig for allmenheten.</p> <p>Kapittel 1.2 i planprogrammet angir mål og føringer som er utformet for forprosjektfasen for beredskapssenteret. Referansen til de absolutte kravene og bør-kravene er hentet fra denne fasen, dvs. Konseptvalgutredningen og KS1 rapporten. Dette er nå en tilbakelagt fase.</p> <p>I arbeidet med reguleringsplanen skal Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging - T-1442 legges til grunn. Retningslinjen er utarbeidet i tråd med EU-regelverkets metoder og målestørrelser, og er koordinert med støyreglene som er gitt etter forurensingsloven og teknisk forskrift til plan- og bygningsloven.</p>
17 – Den Norske Turistforening Oslo og Omegn, 01.11.2016	
<p>Figur 4 side 13 i Planprogrammet mangler inntegnet tursti (blåmerket av DNT) nord-syd over Taraldrudåsen. Stien går midt i det området som er skravert som øvingsområde. Denne stien er en del av den som går mellom Oppegård stasjon og Klemetsrud kirke eller Elgsrudtjernet. Denne er godt brukt.</p> <p>DNTs andre sti i området som også blir berørt er den øst-vest stien mellom Taraldrudåsen S og Fløisbonn. Denne er umerket, men skiltet i begge ender. (Denne er inntegnet i figur 4).</p>	<p>Figur 4 er i endelig planprogram oppdatert med blåmerket sti over Taraldrudåsen.</p>
18 – Forum for natur og friluftsliv – Oppegård, udatert	
<p>Forum for natur og friluftsliv – Oppegård (FNF) representerer en rekke</p>	

Oppsummering høringsuttalelse	Forslagsstillers kommentar
<p>organisasjoner som har interesser knyttet til friluftsliv og historie i denne delen av Sørmarka.</p> <p>FNF synes det er meget uheldig at beredskapssenteret ble lagt så tett opp til de viktigste friluftsområdene til Oppegård kommune. FNF er meget bekymret for fremtidig støy og tilgang til naturområdene i øst. FNF vil utfra dagens virkelighet etterstrebe å ha et godt samarbeid med Metier og Asplan Viak i det videre arbeid i planprosessen.</p> <p>Det som for FNF er viktig, ble diskutert på dialogmøte 29. november og blir her bare bli oppsummert. Slik FNF forstår den videre planprosessen, blir det flere møter underveis.</p> <ul style="list-style-type: none"> • For alle tiltakene i området må lovverket for Marka etterleves. • Flytte politiets treningsområde øst for E6 til Snipetjernåsen vest for Snipetjern. Treningsområdet som skal ha fellesbruk vil da komme nærmere store befolkningsgrupper i Oppegård kommune. • Hinderløype og terrengsykkelbane kan legges parallelt med lyssetting for helårsbruk. • Alle hensynssoner rundt Snipetjern må respekteres. • Speiderhytta på Snipetjernåsen «Doggebu» bør få strømtilførsel og flerbruk. • Et lite område vest i Snipetjern har fjellgrunn som egner seg til feste til badebrygge. 	<p>I arbeidet med utredning av konsekvenser for friluftslivet gjennomføres medvirkningsverksteder, der FNF er en viktig samarbeidspartner. Den lokalkunnskap FNF besitter, vil bli et viktig bidrag til konsekvensutredningen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Når tomten for beredskapssenteret blir regulert, vil den fortsatt inngå som en del av Marka, og bestemmelsene i Markaloven skal etterleves så langt det er forenlig med tiltaket. • Det er lite hensiktsmessig for politiet å ta områdene på vestsiden av Snipetjern i bruk som treningsområde. • Tiltak med hinderløype, terrengsykkelbane og lignende må drøftes med Oppegård kommune. • De viktige naturtyper rundt Snipetjern vil bli sikret i reguleringsplanen med eget reguleringsformål (naturområde) eller som hensynssone. • Tiltak på speiderhytta ligger utenfor rammene for etablering av beredskapssenteret. • Snipetjern vil utenom perioder med støybelastning ikke bli direkte berørt av beredskapssenteret. Det vil derfor fortsatt være attraktivt for bading og annet friluftsliv.

Oppsummering høringsuttalelse	Forslagsstillers kommentar
<ul style="list-style-type: none"> • Det planlagte lysløypenettet som er under utarbeidelse i området, skal innby til felles helårsbruk. • Lysløypetraseen fra Taraldrudkrysset bør ha planfri overgang over tilkjøringsveien til beredskapssenteret og E6. • Det bør bli planfri overgang over Fløysbonnveien på egnet sted. • På myrområder kan legges matter til beskyttelse av natur og bedret fremkommelighet. • Taraldrudåsen vil i fremtiden ha et mye større potensiale for et attraktivt friluftsliv enn Snipetjernåsen. Her går det allerede en meget brukt DNT løype. • I Taraldrudåsens umiddelbare nærhet er det nylig gjort funn som tyder på Norges eldste bosetningsplass, 11 000 år tilbake. Mulighet for tilsvarende funn på Taraldrudåsen er stor. • Milorgs våpenlager fra krigen blir liggende innenfor beredskapssenterets arealer. Bautaen må få en god og fortjent plass i området. • Både Snipetjernåsen og Taraldrudåsen har sårbare arter. • Alunskiferdeponiet må fjernes og overtas av staten. Området bør brukes til utfartsparkering og natur. • Aasland innendørs skytebane blir påbegynt 2017. Her bør politiets skyteøvelser skje på dagtid, mens klubbsskyting på kveldstid og helger. Oppegård pistolklubbs aktiviteter bør flyttes hit. • Det er mye vilt i området. Dyrene kan med økt aktivitet bli enda mer stresset 	<ul style="list-style-type: none"> • I samarbeid med kommunene vil det bli søkt å finne en fornuftig trase for turveien og lysløypas kryssing av E6 og av atkomstveien til beredskapssenteret. • Behovet for tiltak på Fløysbonnveien vil bli vurdert i planarbeidet. Fløysbonnveien vil gå ut av bruk som atkomstvei til Taraldrud og det er trolig ikke behov for å anlegge planskilt kryssing. • Det har vært forutsatt at Taraldrudåsen skal være treningsområde for politiet og fortsatt skal være tilgjengelig for allmenheten. • Arkeologiske undersøkelser i Taraldrudåsen er utsatt til våren 2017. Rapport fra undersøkelsene skal foreligge før reguleringsplanen blir ferdigbehandlet. • Bautaen etter Milorgs våpenlager vil bli liggende sentralt i beredskapssenteret og vurderes å flyttes ut av planområdet. I samråd med eier og Ski og Oppegård kommuner vil det bli søkt å finne en egnet plassering. • Det er gjennomført en grundig kartlegging av naturmiljø og biologisk mangfold i planområdet, så vel som i området rundt Snipetjern. • Alunskiferdeponiet ligger i et område der grunneieren planlegger etablering av døgnhvileplass for tungtransport. Grunneieren vil i den forbindelse ha ansvar for å fjerne deponiet eller sikre det på annen måte som Fylkesmannen kan godkjenne. • Mye av politiets skytetrening vil foregå på innendørs skytebane. Det er i tillegg behov for utendørs skytetrening, men det er av hensyn til effektiv beredskap viktig at slike øvelser kan foregå innenfor beredskapssenterets område. • Viltet vil bli utestengt fra Taraldrud gård. Hvis det skulle vise seg behov for å

Oppsummering høringsuttalelse	Forslagsstillers kommentar
<p>og løpe ut i Taraldrudveien som ikke har viltgjerde. Her skjer mange dyrepåkjørsler. Må komme nytt viltgjerde med viltovergang.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det er mye hestetrafikk i området som kan bli berørt. • FNF vil i samarbeid med Oppegård kommune sørge for at kartleggingen av gode friluftsområder blir ferdigstilt innen 13. januar 	<p>skjerme viltet ut over dette, må eventuelle viltgjerder eller andre tiltak vurderes etter at beredskapssenteret er kommet i drift.</p> <ul style="list-style-type: none"> • I konsekvensutredningen må det vurderes om støy fra beredskapssenteret kan være en risiko i forhold til hestetrafikken i området. • I forbindelse med konsekvensutredning om virkninger for friluftslivet er det etablert et samarbeid med Ski og Oppegård kommuner om kartlegging av friluftsområdene.
19 – Norsk ornitologisk forening, 12.12.2016	
<p>Det er størst bekymring knyttet til Snipetjern og Snipetjernvassdraget og myrområdene rundt, og det er liten tvil om at tiltakene som gjøres vest for E6 vil kunne ha betydelige negative konsekvenser for dette vassdraget.</p> <p>Tre områder er kategorisert som type A, svært viktig og av nasjonal verdi. Disse er Snipetjern som er en intakt lavlandsmyr i innlandet, Snipetjern sør som er en rik sump- og kildeskog, og gårdsdammen innenfor planområdet ved Fløisbonnveien 23. Det er viktig at disse områdene ikke forringes verken under etableringsperioden eller etterpå. Men det er flere områder som har store naturverdier, og som krever å bli tatt hensyn til. Det må settes av tilstrekkelige buffersoner mot disse områdene slik at de kan bevares urørt. Dette gjelder ikke minst for de rødlistede artene som er registrert i området, som dverglo, sanglerke, rankestarr, myggblom og vasstelg.</p> <p>Det vises til en konsekvensutredning som ble gjennomført i 2009, og det antydes at den vil brukes som grunnlag for den kommende konsekvensutredningen. NOF OA mener at det må gjennomføres en helt ny utredning for et så omfattende inngrep i et område med så store naturverdier. En konsekvensanalyse som er sju år gammel er ikke oppdatert og ajourført, og det har vært publisert to rødlisters siden den gang (2010 og 2015) som den forrige utredningen ikke har kunnet innarbeide.</p>	<p>Naturtypelokalitetene rundt Snipetjern er registrert og vil bli regulert som naturområde. Gårdsdammen der det er registrert liten salamander, vil bli liggende inne i Beredskapssenterets område. Den vil trolig ikke bli berørt av tiltaket. Liten salamander er ikke lenger rødlistet og det vil ikke bli foreslått å regulere dammen som naturområde.</p> <p>Temautredningene for vannmiljø og naturmiljø vil beskrive konsekvensene for vassdraget og lokalitetene ved Snipetjern. Det skal foreslås avbøtende tiltak som reduserer eller eliminerer de negative konsekvensene for tjernet. En buffersone vil kunne være et slikt tiltak.</p> <p>Det foreligger en tidligere temautredning for naturmiljø for et større område på Taraldrud. I forbindelse med den forestående planprosessen vil denne utredningen bli supplert.</p>

Oppsummering høringsuttalelse	Forslagsstillers kommentar
<p>Datagrunnlag, kartlegginger og kunnskapsnivå om naturverdier har endret seg betydelig siden 2009.</p> <p>Det er et gjentakende problem i konsekvensanalyser at det med hensyn til fugleliv gjennomføres for dårlige kartlegginger. NOF OA anmoder om at fuglelivet i området kartlegges etter at alle trekkfugler er ankommet og sangaktiviteten er på topp. Det må kartlegges både om dagen og om natten for å registrere arter som er aktive om dagen og arter som synger om natten, ved gjentatte besøk gjennom hele hekkesesongen.</p> <p>Når det gjelder hele det viktige Snipetjernvassdraget, er vi bekymret for effekten de omfattende, harde overflatene i planområdet vil ha. Dette gjelder ikke bare avrenningsmønsteret og økt avrenning og forurensning, men også at dette overflatevannet vil ha en betydelig høyere temperatur enn det som er naturlig. Det er derfor stor fare for temperaturforurensning som vil kunne få alvorlige økologiske konsekvenser for hele vassdraget. Dette er ikke nevnt i planprogrammet, men må tillegges stor vekt ved vurdering av avbøtende tiltak og sikring av områdets naturverdier.</p> <p>Myrområder har lav temperatur og lav nedbrytningshastighet av organisk materiale. Store mengder karbon er lagret i slike områder og vil med økt temperatur og endret drenering bli en betydelig kilde til klimagassutslipp i form av CO₂ og metan. Dette er problemstillinger som må tillegges stor vekt ved utarbeiding av konsekvensutredning.</p>	<p>Med hensyn til fugleliv, er planområdet vurdert som godt kartlagt. Det finnes en rekke registrerte observasjoner av fugl i planområdet de senere år, også i hekketida. Det er få av disse observasjonene som er beslutningsrelevante i den forestående konsekvensutredningen. De beslutningsrelevante artene er primært knyttet opp mot naturtypelokalitetene rundt Snipetjern som ikke vil bli berørt av tiltaket. Det antas lavt potensiale for at flere registreringer vil avdekke beslutningsrelevante arter.</p> <p>Overvann fra planområdets harde flater skal fordrøyes lokalt før vannet siger sakte ut i Snipetjern. Dette skal i hovedsak tilsvare dagens hydrologiske forhold og vil dermed i liten grad bidra til temperaturendringer. Overvannshåndtering vil bli utredet i tema-utredning om vannmiljø og nødvendige tiltak vil bli innarbeidet i miljøoppfølgingsplanen.</p>
20 – Naturvernforbundet i Oppegård, 05.12.2016	
<p>NiO vil presisere viktigheten av at Snipetjern med omkringliggende skog bevares intakt, at ingen tiltak som planlegges i tilknytning til beredskapsenteret berører denne A-lokaliteten direkte, og at tiltak som evt. planlegges i umiddelbar nærhet heller ikke</p>	<p>Se kommentar til NVE og Norsk ornitologisk forening.</p>

Oppsummering høringsuttalelse	Forslagsstillers kommentar
<p>medfører sekundær skade på denne lokaliteten. Av hensyn til det sårbare naturmiljøet bør det ikke legges til rette for ferdsel av noe slag verken på land eller til vanns innenfor Snipetjern-lokaliteten. Naturverdiene i Snipetjern med omkringliggende vegetasjon er av så stor viktighet at hele lokaliteten med dens biomangfold må bevares og sikres for fremtiden. Det bør tas sikte på å opprette en buffersone rundt lokaliteten der blant annet omkringliggende skogsåser som Snipeåsen, inngår i et helhetlig naturmiljø av skog og vann.</p> <p>Snipetjern er del av nedbørsfeltet til Gjersjøen, og av hensyn både til Gjersjøen som drikkevannskilde og det biologiske mangfoldet i Snipetjern er det bra at planen konkretiserer at det skal utredes løsninger som både holder tilbake og renser overvann for å sikre at forurensning ikke kommer ut i Snipetjernvassdraget.</p>	<p>Snipeåsen inngår ikke i planområdet. Skogområdet mellom åsen og Snipetjern ivaretas allerede av Markaloven og gjeldende arealformål i Oppegårds kommuneplan.</p> <p>Se kommentar til Mattilsynet.</p>
21 – Norsk organisasjon for terrengsykling, 05.12.2016	
<p>Norsk organisasjon for terrengsykling (NOTS) er opptatt av at stiene på Taraldrudåsen øst for E6 forblir tilgjengelige for allmennheten og at disse ikke utsettes for inngrep. Dvs. at vi håper en hinderløype bygges utenfor dagens stier og at de ikke ødelegges av anleggstrafikk. Med bakgrunn i Markaloven og hensyn til friluftsliv bør inngrep begrenses til et minimum på østsiden av E6 og aller helst tas ut av planen – med unntak av ekspressadkomst mot trafikkstasjonen. Av hensyn til Markalovens hensikt bør treningsanlegg og hinderløyper lokaliseres på vestsiden eller under kraftlinjen mellom E6 og skogkanten slik at eksisterende friluftsinnteresser ikke berøres. NOTS ønsker å unngå gjerder eller andre fysiske hindre knyttet til stiene øst for E6. Det gjelder også for evt. øvelser med begrenset varighet. Dersom Taraldrudåsen blir omfattet av utbyggingen, brytes det sammenhengende friluftsområdet Grønliåsen, Taraldrudåsen, Langåsen og Slettåsen opp og forringes betydelig. Vi minner om at lokalbefolkningen i forbindelse med</p>	<p>Det har vært forutsatt at området i Taraldrudåsen øst for E6 skal være øvingsområde for politiet og det er i utgangspunktet ikke meningen å gjennomføre omfattende fysiske tiltak. Hinderløype eller tilsvarende treningsfunksjoner i dette området vil forsøkes anlagt på en slik måte at tiltaket og anleggsdriften i minst mulig utstrekning vil berøre eksisterende stier. Det legges til grunn at eventuelle anlegg ikke skal avstenges/gjerdnes inn.</p>

Oppsummering høringsuttalelse	Forslagsstillers kommentar
utbygging av E6 ble gitt lovnader om at Marka ikke skulle berøres ytterligere.	
22 – Fortidsminneforeningen Oslo og Akershus avdeling, 13.12.2016	
<p>I varselet står det at det skal utarbeides en konsekvensutredning, og i forslag til planprogram står det at kulturmiljø skal utredes i den videre prosessen. Dette bør inkludere en grundig kartlegging av kulturmiljøet i området.</p> <p>Spesielt bør bygningene på Taraldrud gård tas hensyn til, da spesielt våningshuset som er antatt å være fra 1500-tallet.</p> <p>Vi ber om å holdes orientert om reguleringsarbeidet slik at fremdriften kan videreformidles til vårt utvalg som jobber med plansaker.</p>	<p>Temautredning for kulturmiljø vil kartlegge kulturmiljøet i området.</p> <p>Våningshuset på Taraldrud gård er i denne forbindelse blitt tidfestet av NIKU til ca. 1787. Stabburet har omtrent samme alder. Bygningene har historisk verdi, men må etter all sannsynlighet flyttes ut av området. Fylkeskommunen har uttalt at bygningene bør tas vare på, slik at de kan oppføres et annet sted. I samarbeid med Ski og Oppegård kommuner og med Fylkeskommunen vil det bli søkt å finne en egnet lokalisering. Fortidsminneforeningen vil bli varslet som høringspart i den videre prosessen.</p>
23 – Tårnåsen og Hellerasten skole, 05.12.2016	
<p>Det ligger i dag flere skoler og barnehager i umiddelbar nærhet til det planlagte beredskapssenteret. Tårnåsen skole har uteskole som en del av den pedagogiske virksomheten.</p> <p>Av planprogrammet fremkommer det at støyen fra utendørs skytebane og helikoptervirksomhet i hovedsak skal foregå på dagtid. Det bekymrer oss. Vil barna høre støyen på tur i skogen ved beredskapssenteret, i skolegården og inne i klasserommene?</p> <p>Vi er spesielt bekymret for typen støy barn og unge risikerer å bli utsatt for. Mange barn opplever lyden av skudd, eksplosiver og helikopter som skremmende, fordi de assosierer lyden med krig og konflikt. På Tårnåsen skole er det en velkomstklasse med barn som har opplevd krig før de kom til Norge.</p> <p>I planprogrammet omtales det flere tiltak som kan iverksettes for å begrense støynivået fra anlegget. Det er viktig at disse i den videre prosessen konkretiseres og viser hvordan Justis- og beredskapsdepartementet skal sikre at barn og unge blir berørt i minst mulig grad av det planlagte beredskapssenteret.</p> <p>Når Justis- og beredskapsdepartementet legger opp til at støyimpulser kan overskride støyretningslinjene i betydelig</p>	<p>Omfanget at støy vil bli kartlagt etter Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging - T-1442. Det vil bli utarbeidet støysonekart som beskriver det beregnede støybildet fra anlegget. Inntil dette er gjennomført, vil det være vanskelig å antyde hvordan støybildet vil bli.</p> <p>Når støyberegningene er gjennomført, vil det bli foreslått avbøtende tiltak for å redusere eller eliminere støy over grenseverdiene. Et annet tiltak som kan være aktuelt, er varsling i forkant av spesielt støyende aktiviteter. Dette kan gjennomføres som en nettbasert løsning eller SMS-varsling.</p> <p>Justis- og beredskapsdepartementet forholder seg til Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging - T-1442.</p>

Oppsummering høringsuttalelse	Forslagsstillers kommentar
<p>grad, er dette uforenlig med regelverket som ivaretar barn og unge.</p> <p>Justis- og beredskapsdepartementet har definert absolutte krav og bør-krav til tiltaket. Der fremgår det blant annet at å unngå store støyplager for naboer er definert som et bør-krav. Dette er ikke forenlig med barn og unges rettigheter, og å unngå støyplager må derfor defineres som et absolutt krav til tiltaket.</p> <p>Det må stilles som krav i den videre planleggingen av beredskapssenteret at støybegrensende tiltak sikrer at barn ikke utsettes for støy som kan medvirke til stress og helseplager, men som derimot sikrer gode inne- og uteforhold for barna.</p> <p>Noen barn vil oppleve en generell uhyggefølelse og utrygghet ved å bevege seg i marka rundt det planlagte beredskapssenteret. Risikerer barna å møte på politi i full beredskapsuniform? I så fall kan det av barn oppleves som dramatisk, og det er viktig at den videre konsekvensutredningen også sikrer ivaretagelse av slike hensyn.</p> <p>Vi understreker at det i den videre prosess er viktig at barn og unge i Oppegård kommune blir involvert som høringsmottakere og at tiltakene for deres involvering fremkommer i de videre planene for utvikling av beredskapssenteret. Aktuelle mottakere er elevråd på berørte skoler som Tårnåsen og Hellerasten, og barn og unges kommunestyre i Oppegård.</p> <p>Vi mener det er svært viktig at det i reguleringsplanen konkretiseres hvilke bindende og avbøtende tiltak som skal iverksettes for å begrense støyen.</p> <p>Vi mener det er viktig med gode varslingssystemer og tidsbegrensninger for bruk av støyende virksomhet fra skyting og aktivitetene i SIBO-landsbyen. Vi anmoder også om at trasevalg for helikoptrene legges øst for E6, slik at støy begrenses over skoler, barnehager og boliger, samt ute- og friluftsområder, herunder Grønliåsen.</p>	<p>Se kommentar til Bærekraftig Follo. Mål og overordnede føringer i kapittel 1.2 i planprogrammet er hentet fra kriteriene for tomtevalg i konseptvalgutredningen. I arbeidet med reguleringsplanen er det Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging - T-1442 som skal legges til grunn.</p> <p>Støyforhold er underlagt flere lover og forskrifter. Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging - T-1442 er utarbeidet i tråd med EU-regelverkets metoder og målestørrelser og er koordinert med støyreglene som er gitt etter forurensingsloven og teknisk forskrift til plan- og bygningsloven. Dersom støybelastningen blir av en slik karakter at grenseverdiene overskrides, må det innføres tiltak.</p> <p>Planforslaget vil beskrive i hvilken utstrekning politiet vil bruke omkringliggende områder.</p> <p>Det er igangsatt en medvirkningsprosess og direkte informasjon til barn og unge gjennom ungdomsrådet, barn og unges kommunestyre og direkte kontakt med de nærmeste skolene. Dette vil bli videreført i det mer konkrete planarbeidet.</p> <p>Konsekvensutredningen vil om nødvendig beskrive avbøtende tiltak for å begrense støy.</p> <p>Det kan også bli aktuelt å opprette varslingssystemer for spesielt støyende aktiviteter og pålegge tidsbegrensning av disse.</p> <p>Trase for helikopter vil bli lagt der de i minst mulig grad medfører støy for eksisterende og planlagt boligbebyggelse, samt skoler, barnehager og omsorgsboliger.</p>

Oppsummering høringsuttalelse	Forslagsstillers kommentar
<p>Vi stiller også spørsmål ved om utendørsanleggene for skyting og SIBO-landsbyen bør bygges inn eller legges et annet sted hvor det ikke berører barn og unges oppvekstmiljø i så stor grad som på Taraldrud. Når Oslo bystyre nylig har sagt ja til igangsetting av byggingen av skytehall på Åsland, ber vi om at det i det videre planarbeidet vurderes en samlokalisering i en innendørs fjellhall.</p>	<p>For å sikre effektiv beredskap vil politiet ha behov for utendørs skyte- og øvingsanlegg inne på beredskapssenteret.</p>
24 – Bjørndal boligsammenslutning, 06.12.2016	
<p>Taraldrud er ikke egnet som lokalisering av politiets nasjonale beredskapssenter. Bjørndal boligsammenslutning (BBS) er uenig i og kritisk til statens forslag om å legge politiets nasjonale beredskapssenter til Taraldrud i Ski kommune. Vi mener dette er feil plassering og et lite fremtidsrettet tiltak.</p> <p>Plasseringen av beredskapssenteret så nær større boligområder medfører urimelig belastning på beboerne og fører til en vedvarende konflikt med lokalbefolkningen om skytestøy og helikopterstøy. Inn- og utflygningstraseen for helikoptertrafikken nordover er planlagt gjennom et smalt dalsøkk langs Grønliåsen og gjennom boligområdet på Bjørndal.</p> <p>Tiltaket vil være i konflikt med bruken av flere skiløyper og merkede og umerkede stier. Tiltaket kommer i et område som allerede er sterkt belastet. Støybildet fra beredskapssenteret vil være annerledes enn eksisterende sus fra veien, forsterke støyproblemene og være svært forstyrrende for ferdsel i marka. Dette er et smalt markaområde som benyttes av mange mennesker og er svært sårbart med høy slitasje.</p> <p>Planområdet øst for E6 omfatter mye brukte og flotte stier. En viktig blåmerket sti går gjennom dette området. Det er avgjørende at det ikke gjøres installasjoner eller planforutsetninger som hindrer eller forringer ferdsel her slik det er skissert.</p> <p>Plassering her på Taraldrud vil gi nok et statlig megaprojekt som må skrotes etter</p>	<p>Støyforholdene fra anlegget vil bli kartlagt. Om nødvendig vil det bli redegjort for avbøtende tiltak som kan bidra til at boligområder ikke får støy over grenseverdiene i Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging - T-1442. Helikoptertraseer vil bli lagt der de i minst mulig grad medfører støy for eksisterende og planlagt boligbebyggelse.</p> <p>Det vil bli arbeidet for å unngå konflikt med eksisterende skiløyper og turstier, og finne løsninger som opprettholder stiene på en god måte.</p> <p>Taraldrud er vurdert å kunne tilpasses dagens og fremtidig utvikling av trusselbilde og vil få</p>

Oppsummering høringsuttalelse	Forslagsstillers kommentar
<p>kort tid, fordi det ikke vil kunne utvikles til å møte fremtidens krav.</p> <p>Plandokumentet beskriver overordnede føringer for plassering av beredskapssenteret, og definerer skal- og bør-krav til lokaliseringen av anlegget. Ingen av bør-kravene kan innfris ved lokalisering på Taraldrud:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stasjonering av større helikoptre på dette området er ikke mulig på grunn av støybelastningen og friluftaktiviteter. • Området gir ikke fleksibilitet til fremtidig utvidelse og økt bruk. Enhver utvidelse av virksomheten utover Taraldrud gård vil komme i konflikt med sårbare naturlokaliteter og/eller friluftinteresser for lokalbefolkningen. • Plassering av beredskapssenteret så tett på store boligområder medfører store støyplager. • Forlegnings- og treningsfasiliteter for ytterligere personell vil ikke være mulig innenfor eksisterende planområde og planforutsetninger. Utvidelser for å imøtekomme dette kravet vil måtte båndlegge ytterligere arealer gi urimelige belastninger på nærmiljøet. <p>Klima- og miljødepartementet og Markaloven gir føringer for utredning av virkninger på friluftsliv, idrett og naturopplevelse. Disse er ikke gjennomført. Planarbeidet baserer seg på feil i de faktiske forutsetningene:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Planområdet tilfredsstillers ikke alle må og bør krav om fleksibilitet i overskuelig fremtid, slik planprogrammet påstår jfr. beskrivelsen ovenfor. • Det nærmeste boligområdet er Bjørndal som ligger i Oslo kommune, med 8.000 innbyggere. Plandokumentets avstander er oppgitt fra tunet på eksisterende gårdsanlegg, men med ved anlegg av 250 meter lang landingsbane blir avstandsangivelsen feil. Bjørndal har direkte innsyn til planområdet, med de følger det har for 	<p>god funksjonalitet innenfor det arealet som reguleres.</p> <p>Kapittel 1.2 i planprogrammet angir mål og føringer som er hentet fra tomtevalgsprosessen mellom Grønmo og Taraldrud, som allerede er gjennomført og kvalitetssikret. Dette er ikke det samme som kriterier som skal legges til grunn for konsekvensutredningen. Her skal Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging – T 1442 legges til grunn.</p> <ul style="list-style-type: none"> • I reguleringsplanen vil naturtypelokaliteter og viktige friluftinteresser bli sikret – dels som eget reguleringsformål og dels med hensynssoner. • Støybelastningen på de tilgrensende boligområdene vil bli belyst gjennom temautredningen om støy. • I reguleringsplanen vil det bli tatt høyde for mulige behov for senere utvidelser innenfor planområdet. <p>Planprogrammet beskriver hvilke utredninger som skal gjennomføres i planprosessen. Utredningene som Klima- og miljødepartementet stiller krav om, inngår i de utredningene som er beskrevet i planprogrammet. Det vises for øvrig til kommentaren til merknad fra <i>Forum for natur og friluftsliv – Oppegård</i>.</p> <p>Både Bjørndal boligsammenslutning og Oslo kommune er høringsparter i planprosessen og har fått tilsendt brev om at planprogrammet er til offentlig ettersyn og at planarbeidet er igangsatt.</p>

Oppsummering høringsuttalelse	Forslagsstillers kommentar
<p>støybildet. Inn- og utflygnings-traseen nordover går over Bjørndal. Til tross for dette er ikke Bjørndal og Oslo kommune nevnt eksplisitt som part i planarbeidet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Områdene på alle kanter av Taraldrud gård er et hyppig brukt markaområde for alle som bor i nærområdet, også de som bor på Bjørndal rett innenfor Oslo-grensen. I tillegg ligger Oslo kommunes største utbyggingsområde rett ved planområdet i nordvest. • Merkede og mye brukte stier og skiløyper omgir Taraldrud gård på alle kanter. Dette er hovedinnsfartsårene til Sørmarka og Østmarka for Oppegård og søndre del av Oslo. Bare et fåtall av stiene og skiløypene er markert på plankartene. Blant annet går en mye brukt og blåmerket sti gjennom planområdet over Taraldrudåsen, som ikke er markert. Denne går gjennom planområdet som sannsynligvis skal avstenges/innngjerdes. <p>Departementet må snares stoppe planene for nytt beredskapssenter på Taraldrud og se etter bedre egnede arealer som ikke ligger nær boligområder.</p>	
25 – Fløisbonn selveierlag, 06.12.2016	
<p>Som et av de nærmeste boligområdene til tiltaket anser vi oss som berørt part i denne planprosessen og er naturlig nok svært opptatt av støybildet og konsekvensene dette vil gi for vårt boligområde. Vi forutsetter at alle boliger innenfor rød og gul sone blir kontaktet særskilt i planarbeidet.</p> <p>Fløisbonn selveierlag består av 48 rekkehusleiligheter bygget tidlig på 60-tallet. Husene er meget dårlig lydisolerte sammenlignet med dagens boliger. Det må derfor påregnes ekstra støysisolerende tiltak i hver av de berørte leilighetene sammenlignet med nyere bebyggelse. Dette er et boligfelt med store utearealer og mange barnefamilier, alle blir berørt av støy fra beredskapssenteret og vi forutsetter at det iverksettes alle nødvendige tiltak som reduserer det utendørs støynivået i boligområdet slik at</p>	<p>Dersom det er boliger som kommer innenfor rød eller gul støysone, vil dette fremkomme av støysonekart som utarbeides i konsekvensutredningen. Eventuelle huseiere som får støybelastning over grenseverdiene, vil bli kontaktet direkte i gjennomføringsfasen.</p> <p>Dersom det som følge av støyberegningene viser seg nødvendig med avbøtende støytiltak på bebyggelsen eller boligens uteområder, vil dette bli nedfelt i miljøoppfølgingsplanen som skal følge regulerings-saken. Når det blir aktuelt å iverksette eventuelle tiltak, vil dette bli avtalt særskilt mellom tiltakshaver og grunneier.</p>

Oppsummering høringsuttalelse	Forslagsstillers kommentar
<p>beboerne får en så liten støybelastning som mulig.</p> <p>Fløisbonnveien brukes av et stort antall turgåere både sommer og vinter. Ved etablering av ny adkomst til beredskapssenteret mener vi det vil være naturlig å se på muligheten for å etablere en utfartsparkering til marka som et avbøtende tiltak. Turkorridoren fra Fløisbonn og ut i marka må også sikres og utformes på tilfredsstillende måte slik at den nye adkomstveien til senteret ikke vil føles som en barriere mot marka øst for E6.</p>	<p>Fløisbonnveien vil utgå som atkomstvei til Taraldrud, men vil kunne videreføres som turvei.</p> <p>Turveien og skiløypa mellom Fløisbonn og Sørmarka vil bli sikret i planen, fortrinnsvis med en planskilt kryssing av atkomstveien til beredskapssenteret. Andre avbøtende tiltak vil bli vurdert i den videre planprosessen.</p>
26 – Ødegården borettslag, 06.12.2016	
<p>For borettslaget er det spesielt to områder som er vesentlig: støy og rekreasjonsmuligheter i nærområdet. Slik planprogrammet fremstår erkjennes det at skytebane og helikoptertrafikk vil være vesentlige støykilder med mulig flydrift hele døgnet. Det er derimot i for liten grad beskrevet hvor traseene for innflygning og take-off vil ligge, samt hvilke flyhøyder som er aktuelle. For oss er det vesentlig at støystyrke, -hyppighet og spredning beskrives godt. Det som heller ikke fremgår av planprogrammet er hvilke avhjelpende tiltak som er vurdert eller planlagt. Informasjonen så langt tyder på at støy vil føre til en vesentlig reduksjon av bomiljøkvaliteten.</p> <p>Som Oslo kommune Bymiljøetaten og Turistforeningen anfører er løyper, veier og stier i området dårlig kartlagt i planprogrammet. Området som vil brukes av beredskapssenteret brukes i stor grad av Ødegårdens beboere og nærliggende boområder både til trening og tur gjennom hele året, men også som trygge transportveier for barn til for eksempel treningsfasiliteter på Østre Greverud. Planprogrammet skisserer etter vår oppfatning vesentlige inngrep i bomiljøet vårt. Derfor mener vi at det er viktig at Ødegården borettslag blir høringsinstans eller at vi alternativt får klar informasjon om hvilken høringsinstans vi kan henvende oss til for å delta i den videre planprosessen.</p>	<p>Helikoptertraseer for inn- og utflyging til beredskapssenteret vil bli definert i planprosessen og lagt til grunn for støyberegningene. Mulighetene for andre avbøtende tiltak mot helikopterstøy er begrenset.</p> <p>Kartlegging av friluftsliv er inne i en pågående prosess der Ski og Oppegård kommuner kartlegger og verdisetter områdene iht. Miljødirektoratets veileder. I tillegg gjennomføres medvirkningsverksteder, der en rekke frilufsorganisasjoner og skoler er invitert til å delta, bl.a. for å peke ut viktige steder og forbindelser i nærområdet, og foreslå avbøtende tiltak.</p> <p>Ødegården borettslag er oppført som høringsinstans og mottar varsel om oppstart og offentlig ettersyn av planforslaget.</p>

Oppsummering høringsuttalelse	Forslagsstillers kommentar
27 – Åsland Næringspark Eiendom AS, 01.12.2016	
<p>Åsland Næringspark Eiendom (ÅNPE) er i ferd med å utvikle et areal på ca 100 da på den sørvestre siden av Taraldrudkrysset. Selskapet har i flere år jobbet med planer om døgnhvileplass for transportnæringen. Det samfunnsmessige behovet for døgnhvileplasser er prekært i Oslo-området og det er i den forbindelse inngått avtale med Statens Vegvesen om etablering av slikt anlegg. Prosjektet er under planlegging og reguleringsplan ligger allerede til behandling i Ski kommune. Området ligger utenfor beredskapssenteret planområde, men vil ha felles avkjørsel fra E6.</p> <p>Gårdsanlegget på nord-vestre side av Taraldrudkrysset kalt «Taraldrudhytten», er lagt utenom planområdet. ÅNPE mener dette er svært uheldig siden gårdsanlegget med dette vil utgjøre et restareal, inneklemt mellom veganlegg, med en uavklart situasjon og med begrenset bruksverdi. ÅNPE ber derfor om at gårdsanlegget «Taraldrudhytten», blir inkludert i planområdet for Beredskapssenteret slik at situasjonen for denne tomten kan bli avklart som en del av planprosessen.</p> <p>ÅNPE ber om at de to prosjektene, Døgnhvileplass og Beredskapssenter, samarbeider til beste for begge parter gjennom felles vegløsninger og annen offentlig infrastruktur.</p>	<p>Området som ÅNPE foreslår, vil bli innarbeidet i planområdet og utvidet planområde ble varslet 19. januar 2017.</p> <p>Forslagsstiller er positiv til et samarbeid om felles infrastrukturløsninger for døgnhvileplassen og beredskapssenteret.</p>
28 – Berit og Svein Inge Wicklund Vangsøy, 19.11.2016	
<p>Hvilke hensyn vil bli tatt for å beskytte de rødlistede amfibiartene i Snipetjern? Vi registrerer at Mattilsynet fokuserer på å beskytte mot tilsig til Gjersjøen men like viktig er det å beskytte livet i Snipetjern.</p> <p>Hvilke tiltak vil gjøres for å begrense støyen til de nærmeste husene på Ødegården? Vi bor i Olav Tryggvasons vei og har bare skogen mellom oss og det planlagte senteret.</p>	<p>Virkninger for naturmiljø vil bli utredet, og det legges det til grunn at naturtype-lokaliteten rundt Snipetjern skal bli bevart. Det skal også utarbeides en egen tema-utredning om vannmiljø. Utredningen skal belyse nødvendige tiltak for at tilsiget av vann til Snipetjern ikke skal medføre forurensning av vannkilden.</p> <p>Tiltak for å begrense støy er fortrinnsvis tiltak nær støykilden. Støyutredningene vil gi svar på omfanget av tiltak som eventuelt må gjennomføres, og om det er aktuelt med tiltak på bebyggelse eller boligenes uteoppholdsareal.</p>

Oppsummering høringsuttalelse	Forslagsstillers kommentar
<p>Hvordan kan det forsvares å bygge på Matjord?</p> <p>Når Ikea skulle bygge i Vestby så var det en forutsetning at de reetablerte matjord som de fortrenget med sin etablering. Finnes det noen tilsvarende planer for Taraldrud eller er staten fritatt for dette?</p>	<p>I temautredning om konsekvenser for landbruk skal det bl.a. belyses mulighetene for reetablering av matjord - se for øvrig kommentar til Ski kommune og Follo landbrukskontor.</p>
29 – Naboer i området Hellerasten, Sofiemyr og Tårnåsen, 06.12.2016	
<p>Av planprogrammet fremkommer det at støyen fra utendørs skytebane og helikoptervirksomhet i hovedsak vil foregå på dagtid. Vi er imidlertid også bekymret for støy på ettermiddagene, og ikke minst vil vi slippe å bli vekket av støy om natten. Vi synes i tillegg det er svært viktig at også helgene blir helt vernet for støy, både på dag og kveldstid.</p> <p>I planprogrammet omtales det flere tiltak som kan iverksettes for å begrense støynivået fra anlegget. Vi viser til at naboloven §2 sier at <i>ingen må ha, gjera eller setja i verk noko som urimeleg eller uturvande er til skade eller ulempe på granneiegdom</i>. Bestemmelsen gjelder for støy mv. fra beredskapssenteret, og man plikter derfor å begrense støynivået. «Kan» må derfor erstattes med «skal».</p> <p>Vi mener reguleringsplanen må være bindende og mer konkret når det gjelder avbøtende tiltak som skal iverksettes for å begrense støyen. Det bør også redegjøres for effekten av de valgte tiltakene. Justis- og beredskapsdepartementet må vise hvordan de skal sikre at nabolaget blir berørt i minst mulig grad av det planlagte beredskapssenteret.</p> <p>Departementet må også sørge for at økonomien for støybegrensende tiltak sikres, slik at man ikke risikerer at dette blir en salderingspost.</p> <p>Vi mener at anleggene for skyting og SIBO-landsbyen må bygges inn eller legges til et annet sted hvor det ikke berører innbyggerne i så stor grad som på Taraldrud. Kan man f.eks. ha en samlokalisering med den vedtatte innendørs skytehallen på Åsland?</p> <p>Vi antar at bruk av eksplosiver vil være særlig støyende, og det bør ikke under noen</p>	<p>Konsekvenser av støy fra helikopter, skyting og øving vil bli utredet. Støybildet vil bli fremstilt på egne støysonekart. Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging - T-1442 har egne og strengere grenseverdier for støy på natt. For skytebane angir retningslinjen at aktivitet ikke bør foregå på natt.</p> <p>Det skal utarbeides støyberegninger som belyser utbredelsen av støy fra helikopter, skyting og annen øvingsaktivitet. Utredningene vil belyse behovet for avbøtende tiltak. Tiltakene som er omtalt i planprogrammet, er ment som eksempler og er derfor beskrevet som tiltak som kan gjennomføres. I støyutredningen vil det bli beskrevet konkrete og målrettede tiltak. Aktuelle tiltak skal innarbeides i miljøoppfølgingsplanen som skal følge regulerings-saken.</p> <p>Se svar til Tårnåsen og Hellerasten skoler.</p> <p>Kommuneplan for Ski stiller krav om at støyutredning skal foreligge samtidig med forslag til reguleringsplan, samt i oppdatert form ved byggesøknad. Støysonekartene det vises til, ble utarbeidet på bakgrunn av et enkelt skisseprosjekt for vurdering av tomtens egnethet.</p>

Oppsummering høringsuttalelse	Forslagsstillers kommentar
<p>omstendigheter tillates brukt utendørs på Taraldrud.</p> <p>Støymessige forhold bør være ivaretatt i plansammenheng og ikke utsettes til byggesaken.</p> <p>De støykartene vi har fått tilgang til viser ikke tilfredsstillende støyforhold, verken for naboer eller markabrukere.</p> <p>Når Justis- og beredskapsdepartementet legger opp til at støyimpulser kan overskride støyretningslinjene i betydelig grad, er dette helt uakseptabelt. Dersom man ikke klarer å få tilstrekkelig støyreducerende tiltak, må løsningen være å flytte aktiviteten til andre områder.</p> <p>Grønliåsen bør bevares som et «stilleområde». Vi ber om at trasevalg for helikopter legges øst for E6, slik at helikoptertrafikken blir minst mulig sjenerende i boligområdene og i Grønliåsen, som er det mest brukte ute- og friluftsområdet.</p> <p>For noen kan det være viktig med gode varslingsystemer og tidsbegrensninger for bruk av støyende virksomhet fra skyting og aktivitetene i SIBO-landsbyen.</p> <p>Det bør være juridisk bindende føringer for hvilke aktiviteter som tillates, slik at det ikke er fritt for den til enhver tid ansvarlige på beredskapssenteret å godkjenne omfanget av støyende aktivitet. Vi minner om at etter M128-2014 Veileder til retningslinjer for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2012) skal foretas en avveining av de ulike hensynene.</p> <p>Vi håper at myndighetene både under planprosessen, utbyggingen og når beredskapssenteret er ferdig og i drift, vil følge nøye med på at støyen begrenses på en samvittighetsfull måte, og at korrigerende tiltak blir satt i verk straks behovet oppstår.</p> <p>Vi vil ha sikkerhet for rent drikkevann og at turområdene våre blir mest mulig bevart (men noen av oss er positive til en diskre hinderløype om vi får bruke den).</p>	<p>Nye støysonkart vil bli utarbeidet når det foreligger en mer konkret plan for utbygging av området.</p> <p>Se for øvrig svar til Tårnåsen og Hellerasten skoler.</p> <p>Se svar til Tårnåsen og Hellerasten skole</p> <p>Det kan bli aktuelt å etablere varslingsystemer i forkant av spesielt støyende aktiviteter. Dette kan f.eks. varsles på nettsider eller via SMS.</p> <p>Det er begrensede muligheter for å gi føringer for hvilke konkrete aktiviteter som tillates gjennomført gjennom en reguleringsplan.</p> <p>Konsekvenser for vannmiljø og friluftsliv vil bli utredet i planprosessen. Tiltaket skal ikke medføre økt forurensning til vassdraget og drikkevanskilden.</p>

Oppsummering høringsuttalelse	Forslagsstillers kommentar
<p>Informasjonen har ikke vært god nok til nå. Få av de vi har snakket med hadde fått med seg at det skulle være et informasjonsmøte om beredskapssenteret, og enda færre hadde fått med seg at det kunne medføre støy av betydning. Vi er overbevist om at det fremdeles er mange i «støysonen» som ikke aner noe om mulige konsekvenser av beredskapssenteret.</p>	<p>Det arbeides med å nå ut til interessenter med relevant informasjon. Det oppfordres til å melde seg på nyhetsvarselet som gis når det legges ut informasjon på beredskapssenterets nettside www.beredskapssenter.regjeringen.no</p>
30 – Frank Orod, 04.11.2016	
<p>Vil man legge trykk på Jernbaneverket for å få til et ekstra stopp på Follobanen som er under utbygging i disse dager?</p> <p>Å etablere matebusser fra Kolbotn/Hauketo/ Bjørndal vil ikke være effektivt og miljøvennlig.</p>	<p>Det vil ikke bli tatt initiativ for å etablere stasjon på Follobanen – et tiltak som Jernbaneverket tidligere har avvist. Politiets beredskapssenter blir ikke en så stor arbeidsplass at det vil gi tilstrekkelig kundegrunnlag for en slik stasjon. Andre tiltak som kan bedre området tilgjengelighet for kollektivreisende vil bli beskrevet i temautredning om trafikk.</p>
31 – Hildegard Aksdal, udatert	
<p>Tårnåsen, Sofiemyr, Greverud har utviklet seg til å bli rene «Mekka» for småbarnsforeldre. Det vil jeg at det fortsatt skal være.</p> <p>Mange flyttet ut hit nettopp på grunn av at det var barnevennlig, nær skogen og rekreasjonsområder. Det er perfekte oppvekstforhold for barna våre. Er det slik at PNB blir en reell trussel på dette? Plasseringen av senteret er tilsynelatende problemfritt. Det vil ligge på et område som ikke er visuelt sjenerende for folk flest. Det er bra. Men det er aktivitetene som vil påvirke bebyggelsen i nærheten i så stor grad, som er urovekkende.</p> <p>Hvis det stemmer slik Oppegård avis skriver torsdag 10.11.16. At helikopterstøy, meget høye støynivå fra SIBO-landsbyen og skyteøvelser blir frekvente aktiviteter i fremtiden. Det skrives også om røde og gule soner. Vi vil ikke ligge i en rød støysone! Jeg vil ha trygghet i at støytiltak iverksettes og at alle skjermingsforhold som er absolutt mulig settes inn, selv om utredningsgruppen har en pessimistisk antagelse i sin rapport. Det er svært viktig at alle berørte parter får tilstrekkelig informasjon om konsekvensene av byggingen med tanke på støy fremover. Det er ikke en god nok dialog med innbyggerne</p>	<p>Det er ikke grunnlag for å si at beredskapssenteret vil utgjøre en trussel for oppvekstvilkårene på Tårnåsen, Sofiemyr og Greverud. Konsekvensene av et beredskapssenter på Taraldrud vil bli utredet politiet har uttrykt at de ønsker en god dialog med lokalmiljøet slik at det etableres et godt naboskap. Det er nærliggende å anta at politiets tilstedeværelse i området vil medføre økt patruljering og grunnlag for et fortsatt trygt oppvekstmiljø.</p> <p>Støyutredningene vil vise støysonekart med beregnet støy etter at tiltak nær støykilden er innarbeidet. Dersom beregningene viser at det er boligbebyggelse innenfor rød eller gul støysone, vil disse bli tilbudt støyreducerende tiltak.</p> <p>Se kommentar til naboer i området Hellerasten, Sofiemyr og Tårnåsen.</p>

Oppsummering høringsuttalelse	Forslagsstillers kommentar
ved at de får slik informasjon om slike inngripende forandringer i miljøet gjennom lokalavisen. Det er ikke tilstrekkelig.	
32 – Tamara Valdueza Eiret, 07.11.2016	
Jeg har to hunder som lett kan bli skremt av slike skarpe lyder og tenker at en relativ enkel løsning på det for eksempel kan være å ha en nettside der man informerer om hvilke dager, og evt. tidspunkt, det skal være skyteøvelser på utendørsbanen slik at man kan sjekke den før man legger turen til det området og da ha muligheten til å ta turen et annet sted, eller legge det til et annet tidspunkt på dagen.	Det kan bli aktuelt å etablere varslingstjeneste i forkant av spesielt støyende aktiviteter. Dette kan være varsling på nett eller SMS.
33 – Erik Logstein, 25.10.2016	
<p>I medvirkningsprogrammet er beboere på Bjørndal ikke nevnt.</p> <p>Snipetjernområdet og ikke minst skogen øst for E6 er viktige turområder for befolkningen på Bjørndal. Åsen er populært kalt blåbærtoppen og brukes daglig for hundelufting og løpeturer.</p> <p>Taraldrud ligger i direkte siktlinje fra deler av Bjørndal. Støy fra området vil derfor lett kunne forstyrre befolkningen i de fire velforeningene som grenser mot det fremtidige beredskapssenteret.</p> <p>Jeg mener at følgende parter må med i høringsrunden:</p> <p>Bjørndal boligsammenslutning (BBS) Bjørndal Idrettslag Bydel Søndre Nordstrand</p> <p>Det er også naturlig å ha samarbeidsmøter med de fire velforeningene på Bjørndal som blir mest plaget av støy ifm. aktiviteten på beredskapssenteret. Det er de samme velforeningene som nå er plaget med Follobanens arbeider på Åsland og tunnelsprengningene som har vært under husene.</p> <p>Speidergruppen som har speiderhytta si på kollen over Snipetjern er det også naturlig å innlede dialog med.</p>	<p>Bjørndal boligsammenslutning er varslet i brev om høringsperioden og vil være høringspart gjennom hele planprosessen. Bjørndal Idrettslag er også varslet om igangsatt planarbeid. Bydel Søndre Nordstrand er orientert i eget møte og er tilsendt formelt varsel.</p> <p>Når det kommer til den konkrete planprosessen, kan det være aktuelt å gjennomføre kontaktmøter med brukergrupper på Bjørndal.</p> <p>Det er gjennomført møte med Forum for natur og friluftsliv i Oppegård, der speidergruppen er en av organisasjonene innenfor forumet.</p>
34 – Odd Seim, 26.10.2016	
Jeg ønsker å gjøre oppmerksom på at Bjørndal og Bydel Søndre Nordstrand i Oslo kommune ikke er nevnt som interessenter i planprosessen for nytt beredskapssenter for politiet på Taraldrud i Ski kommune.	Se kommentar til Erik Logstein.

Oppsummering høringsuttalelse	Forslagsstillers kommentar
<p>Boligområdene i sydlige del av Bjørndal er sannsynligvis nærmeste naboer til det planlagte senteret.</p> <p>Det er helt nødvendig at innbyggere på Bjørndal og Bydelen må inn i planprosessen. Bjørndalområdet med 8000 innbyggere har en egen felles høringsinstans gjennom Bjørndal Boligsammenslutning (BBS) som avgir uttalelser i reguleringssaker i nærområdet, og som er av stor felles interesse. Jeg ber spesielt om at BBS blir satt opp som høringsinstans i denne planprosessen.</p>	